Народна банка на Република Македонија

ДИРЕКЦИЈА ЗА МОНЕТАРНА ПОЛИТИКА И ИСТРАЖУВАЊЕ

Најнови макроекономски показатели
Преглед на тековната состојба

јануари 2014 година

Најнови макроекономски показатели
Преглед на тековната состојба - влијанија врз монетарната политика

Прегледот на тековната состојба има за цел да даде осврт на најновите макроекономски податоци (октомври-декември 2013 година) и споредба со последните макроекономски проекции (октомври 2013 година). Со тоа ќе се утврди колку тековната состојба во економијата соодветствува со очекуваните движења на варијаблите во претходниот циклус на проекции. Прегледот е фокусиран на промените на екстерните претпоставки и остварувањата кај домашните варијабли и на тоа како овие промени се одразуваат врз амбиентот за водење на монетарната политика.

Глобалното економско окружување не претрпе поголеми промени во споредба со периодот на последните оцени. И покрај позитивниот економски раст на евро-зоната во два последователни квартала, како и релативно поволните индикации коишто ги даваат последните високофреквентни показатели за четвртиот квартал, сепак се оценува дека закрепнувањето и понатаму ќе биде бавно. Оцените за сè уште присутната неизвесност и ризиците околу закрепнувањето се вградени и во поставеноста на монетарната политика на ЕЦБ, којашто на последниот состанок (во јануари 2014 година) ја задржа истата основна каматна стапка (по последното намалување во ноември), повторно потврдувајќи ја својата подготвеност за водење приспособлива монетарна политика сè додека е тоа потребно. Оцените за патеката на движење на економијата на евро-зоната и понатаму се непроменети, со оцени за пад на активноста во 2013 година и раст во 2014 година и во 2015 година. **Гледано низ призмата на одделните квантитативни показатели за надворешното окружување за македонската економија, оценките за странската ефективна побарувачка се подобри за 2013 година во однос на очекувањата, додека за периодот 2014-2015 година се задржани во рамки на октомвриската проекција. Промените во очекувањата за цените на примарните производи се во различна насока.** Последните оцени за светските **цени на нафтата** за 2014-2015 година упатуваат на нешто помал пад во однос на очекувањата од октомври. Оцените за движењето на **цените на металите** повторно се надолно ревидирани за 2014 година. За 2015 година сега се оценува повисок раст на цените, во споредба со октомвриската проекција, што значи и поповолни услови на размена за овој дел од извозниот сектор. Ревизиите на одделните **цени на храната** за 2014 година се во надолна насока и упатуваат на намалување на притисоците преку овој канал врз домашната инфлација и условите на размена. За 2015 година и натаму се очекува раст на цените на основната храна, којшто за пченицата е нагорно ревидиран, додека за пченката ревизијата е во спротивна насока.

Споредбата на последните макроекономски показатели со нивната проектирана динамика во рамки на октомврискиот циклус проекции дава различна слика во одделните сегменти. Од аспект на одделните показатели релевантни за монетарната политика, податоците за инфлацијата за четвртиот квартал упатија на малку послаби инфлациски притисоци во однос на очекувањата. Овие отстапувања главно се последица на прехранбената компонента. Анализирано по месеци, по двомесечното намалување, нивото на потрошувачки цени во декември умерено се зголеми за 0,3% на месечна основа. Сепак, растот на месечната инфлација во декември речиси во целост произлегува од повисоките цени на свежиот зеленчук. Кај останатите поткомпоненти на инфлацијата, промените во поголем дел се во насока на месечно намалување или задржување на стабилно ниво на цени. Согласно со месечната динамика, годишната инфлација бележи мало зголемување од 1,1% во ноември на 1,4% во декември, што сепак претставува пониска стапка од октомвриската проекција за декември. Овие остварувања во поголем дел се резултат на прехранбената компонента, а во помал дел на енергетската компонента. Базичната инфлација забавува и во декември, во основа следејќи ја проектираната патека. Сепак, таа и понатаму е на релативно високо ниво, како комбиниран ефект од одредени фактори со привремен ефект, но и при веројатно пренесени ефекти од растот на цените на храната и енергијата. Збирно, за целата 2013 година е остварена

просечна годишна стапка на инфлација од 2,8%, што е во рамки на октомвриската проекција (2,8%). **Имајќи ги предвид остварувањата за 2013 година и ревизиите на влезните надворешни претпоставки, билансот на ризици упатува на поголема изразеност на надолните ризици околу проекцијата на инфлацијата за 2014 година од 2,3%.**

Девизните резерви (приспособени за ценовните и курсните разлики и ценовните промени на хартиите од вредност) во текот на последниот квартал забележаа намалување, што е во согласност со очекувањата од октомвриските проекции. Расположливите податоци за надворешниот сектор засега упатуваат на можен помал дефицит во тековната сметка во однос на очекувањата. Така, согласно со последните расположливи податоци може да се очекува остварување понизок трговски дефицит во однос на проектираниот, како и поповолни движења во билансот на услугите. Од друга страна, последните остварувања на менувачкиот пазар укажуваат на малку пониски нето-приливи врз основа на приватни трансфери во однос на очекуваните за четвртиот квартал. **Во однос на реалниот сектор, остварениот раст на БДП од 3,3% во третиот квартал беше незначително повисок од проектираниот,** главно заради подобрите остварувања кај извозот. Расположливите **високофреквентни показатели за четвртиот квартал** покажуваат дека раст на економијата може да се очекува и во текот на последниот квартал и тоа со слична динамика како и во третиот квартал. **Монетарните показатели,** според првичните податоци за крајот на декември, укажуваат на активност на кредитниот пазар, којашто е подобра во споредба со октомвриската проекција. Согласно со последните податоци, и кај паричната маса остварувањата се малку подобри во однос на октомвриската проекција. Очекувањата за нивото на **каматната стапка ЕУРИБОР за 2014 и 2015 година, беа ревидирани нагоре во однос на октомвриските проекции.** Со најновите оцени, во наредниот период се очекува мал раст на каматната стапка ЕУРИБОР во 2014 година, којшто би се засилил во 2015 година.

Последните макроекономски показатели и оцени не упатуваат на поголеми промени во констатациите за амбиентот и ризиците во однос на оцените дадени во рамки на октомвриските проекции. И понатаму, еден дел од показателите одат во прилог на понатамошно монетарно олабавување. Прво, вкупната инфлација во 2013 година е во рамки на проектираната, а со последните оцени дополнително се потенцираат надолните ризици околу проекцијата за инфлацијата за 2014 година. Второ, показателите за економската активност покажуваат дека економијата ќе забележи раст и во четвртото тримесечје (најверојатно со сличен интензитет како и во третиот квартал), за кој и понатаму не се очекува дека ќе предизвика нерамнотежи. Трето, кредитниот раст е малку подобар од оцените во рамки на октомвриската проекција, кога беше извршена надолна ревизија на очекуваниот кредитен раст. Сепак, потребно е време за да се оцени одржливоста на овие поволни трендови. Четврто, податоците за денарското и девизното штедење покажуваат натамошна склоност за штедење во денари, а последните преземени мерки за зголемување стапката на задолжителната резерва во девизи може дополнително да придонесат во оваа насока. **Сѐ уште има фактори коишто упатуваат на потребата од поголема претпазливост при водењето на монетарната политика.** Имено, со оглед на послабите изгледи за светскиот пазар на метали, во однос на очекувањата во октомври, повторно се присутни неповолните ризици за металната извозна индустрија. Исто така, и покрај релативно поволните движења кај вкупната инфлација, *базичната инфлација и понатаму е на релативно високо ниво,* сигнализирајќи поголеми пренесени ефекти од растот на цените на храната и енергијата врз останатите цени во економијата.

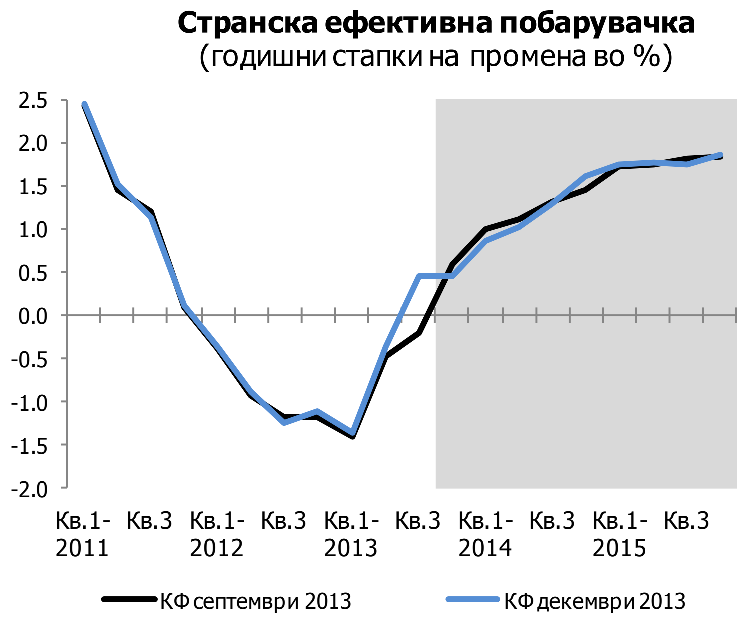

Извор: „Консензус форкаст" и пресметки на НБРМ.

Најновите остварувања и проекции упатуваат на понизок пад на странската ефективна побарувачка во 2013 година од очекуваниот во октомври...

...којшто сега, исто како и во декември, се оценува дека ќе изнесува -0,2%, наспроти основната, октомвриска, проекција од -0,4%.

Извршената нагорна ревизија во најголем дел го вклучува позитивниот ефект од остварувањата во третиот квартал, но во одреден дел таа се должи и на направените корекции на историските податоци, особено кај Србија.

Гледано според придонесите, најголемото влијание за подобрената оценка на странската побарувачка произлегува од проекцијата за поблага рецесија на грчката економија, што е дополнето и со оценките за повисок економски раст на Србија и Германија.

Од друга страна, во 2014 година се задржани очекувањата за раст на странската побарувачка од 1,2%...

...чијшто главен двигател ќе биде германската економија...

...а не е извршена промена ниту на оценката за раст од 1,8% во 2015 година.

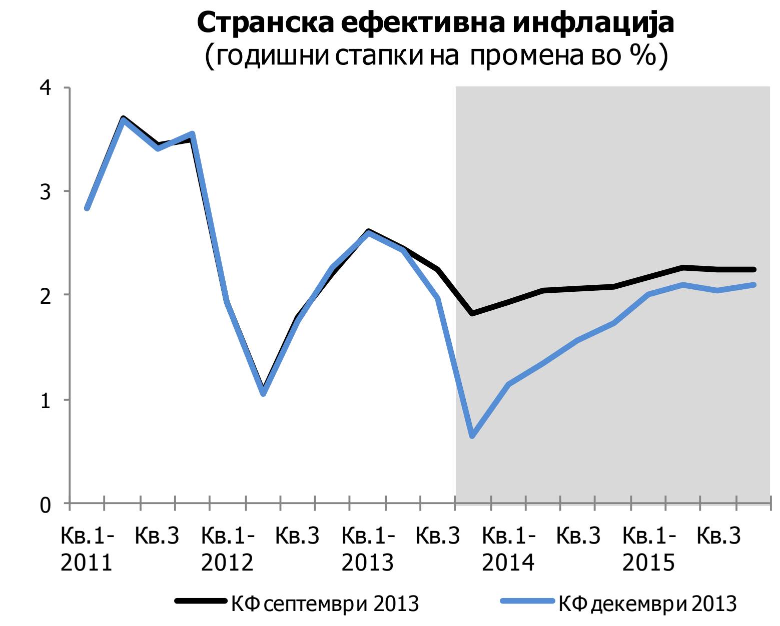

Извор: „Консензус форкаст“ и пресметки на НБРМ.

Странската ефективна инфлација е надолно ревидирана во целиот период на проекции...

...при што сега се очекува дека таа во 2013 година ќе изнесува 1,9%, наместо октомвриската проекција од 2,3%...

...при пониски инфлациски остварувања во третиот квартал и значително надолно ревидирани проекции за инфлацијата во четвртиот квартал кај сите наши увозни партнери.

Со оглед на непредвидените дефлациски движења во нејзината економија во втората половина од годината, Бугарија има најголем придонес кон надолната ревизија на странската инфлација, заедно со Србија, чијашто инфлација во последниот период значително забави, при стабилизирање на флуктуациите на девизниот курс на нејзината валута.

Во 2014 година, се предвидува дека увозните партнери ќе забележат пониски стапки на инфлација од очекуваните во октомври, што доведува до пониска оценка за ефективната инфлација од 1,4%, наспроти основната проекција од 2%...

...главно како резултат на значително пониският придонес од проектираната инфлација во Србија и Бугарија.

Од друга страна, во 2015 година не се извршени позначителни промени кај проекцијата за странската инфлација, односно и натаму се очекува дека таа ќе биде стабилна и ќе се движи околу 2%.

Нафта „Брент“
(квартален просек, евра/барел)

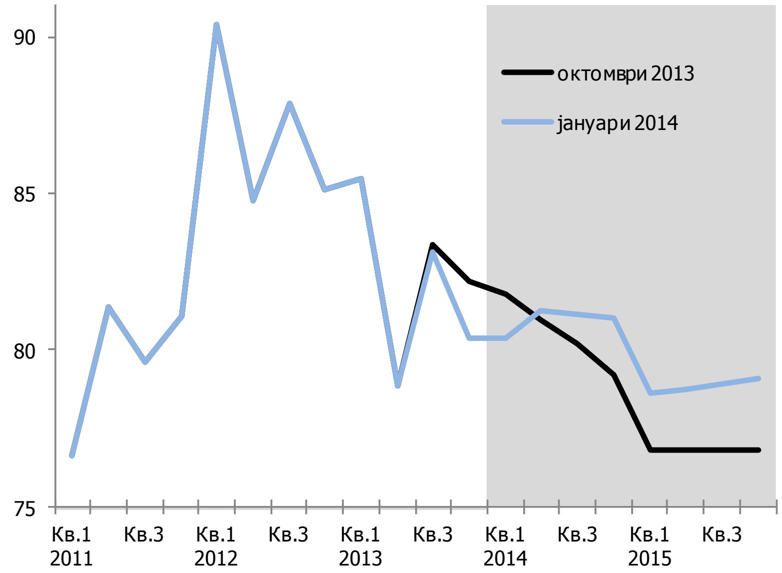

Извор: ММФ, „Блумберг“ и пресметки на НБРМ.

Во 2013 година беше остварен малку повисок пад на цената на нафтата од октомвриската проекција...

...што најмногу се должи на разликата во цените на нафтата во четвртиот квартал помеѓу проекцијата (82,2 евра за барел) и остварувањето (80,4 евра)...

...пројавена главно поради поголемата депрецијација на доларот во однос на еврото во овој квартал.

Во 2014 година се очекува пад на цената на нафтата...

...како резултат на очекуваниот раст на понудата во глобални рамки, којшто ќе биде повисок од проектираниот раст на побарувачката...

... но сепак ценовниот пад ќе биде малку понизок од октомвриската проекција.

Се очекува дека постигнатиот договор околу нуклеарната програма на Иран ќе има ограничен ефект врз цените на нафтата на краток рок, со оглед на тоа што забраната за извоз на иранска нафта и натаму е на сила.

Се очекува дека цената на нафтата ќе се намалува и во 2015 година, иако малку побавно од очекувањата во октомври.

Цени на никел и бакар во евра
(годишни промени)

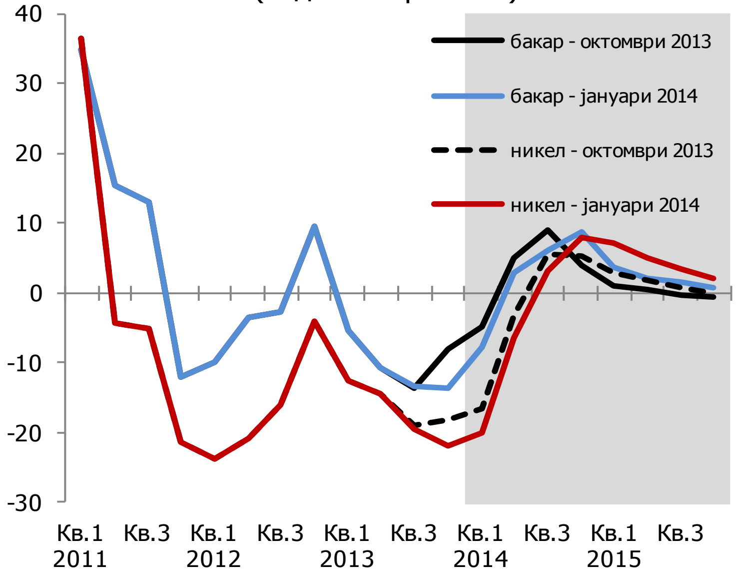

Извор: ММФ, „Блумберг" и пресметки на НБРМ.

Остварениот пад на цените на бакарот и никелот во четвртиот квартал беше малку подлабок од октомвриската оценка...

...поради што и на годишно ниво, беа остварени повисоки ценовни падови кај односните метали.

Понатаму, во 2014 година се очекува дека цените на бакарот ќе остварат раст...

...со оглед на неодамнешните позитивни показатели за кинеската економија и намалувањето на залихите...

...но сепак, растот би бил понизок од октомвриската проекција имајќи ги предвид очекувањата за продолжена летаргичност на глобалната потрошувачка и неизвесноста околу ефектите од затегнувањето на монетарната политика на САД.

Од друга страна, цените на никелот и во 2014 година ќе забележат пад, којшто ќе биде малку поголем од очекуваниот во октомври...

...во услови на хронична преснабденост на пазарот и голем раст на новиот капацитет за никел во Кина.

Сепак, главен фактор на ризик за цените на никелот претставува забраната за извоз на руда од Индонезија, којашто би требало да стапи на сила во јануари.

Поповолни услови на пазарот на метали се очекуваат во 2015 година, кога цените на никелот и бакарот би оствариле повисок раст од октомвриската проекција.

Цени на пченица и пченка во евра
(годишни промени)

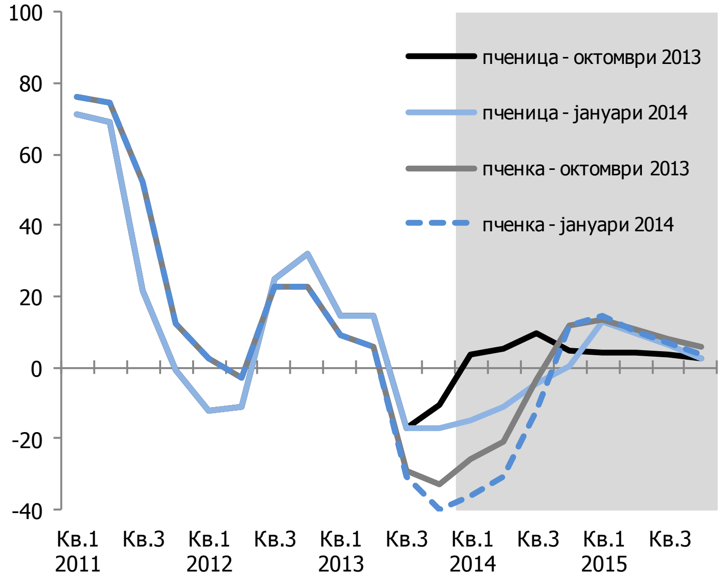

Извор: ММФ, „Блумберг" и пресметки на НБРМ.

Во четвртиот квартал се остварија процените за поголем пад на цените на житарките...

...со што и на годишно ниво 2013 година заврши со подлабок ценовен пад од октомвриската проекција...

...во услови на зголемени и рекордни проценки за приносите на пченица и пченка.

Поволни услови на пазарот на прехранбени суровини се очекуваат и во 2014 година, при што сега предвидува пад наместо раст на цената на пченицата и посилен пад на цената на пченката отколку октомвриската проекција...

...како резултат на залихите собрани досега и генерално поволните рани изгледи за зимската жетва на северната хемисфера...

...особено во регионот на ЕУ, САД, Кина и Индија.

Во 2015 година се очекува раст на цените на основната храна, којшто за пченицата е нагорно ревидиран, додека за пченката ревизијата е во спротивна насока.

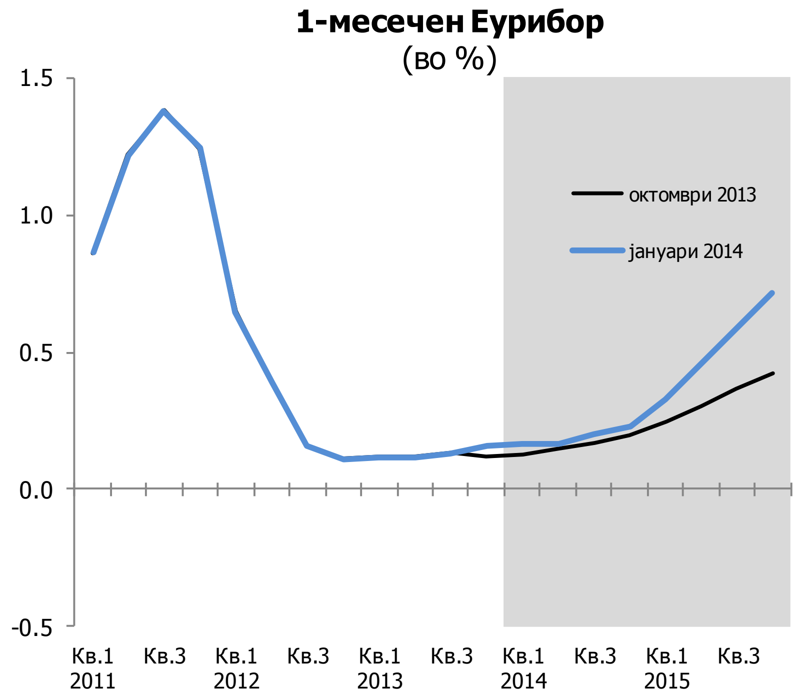

Извор: „Консензус форкаст", „Блумберг" и пресметки на НБРМ.

По подолго време на одржување на ниско ниво, едномесечниот Еурибор на крајот на ноември и во поголемиот дел од декември следеше патека на постојан раст...

...независно од претходната одлука за намалување на основната каматна стапка и известувањата од страна на ЕЦБ...

...што може да се објасни со падот на вишокот ликвидност во евросистемот под ниво од 160 милијарди евра...

...коешто се смета за ниво што предизвикува нагорни притисоци врз краткорочните каматни стапки...

...при што еден од факторите е предвремената отплата на заемите земени од страна на банките од ЕЦБ преку програмата за долгорочни операции за рефинансирање.

Оттука, во четвртиот квартал, едномесечниот Еурибор е повисок од октомвриската проекција (0,16% наспроти 0,12%)...

...иако отстапувањето за целата 2013 година не е толку забележливо.

Во периодот на проекции, извршена е нагорна ревизија на оценката за краткорочната странска каматна стапка во однос на октомвриската проекција, којашто е особено забележителна во 2015 година.

Инфлација и цени на храната и енергијата
(годишни промени, во %)

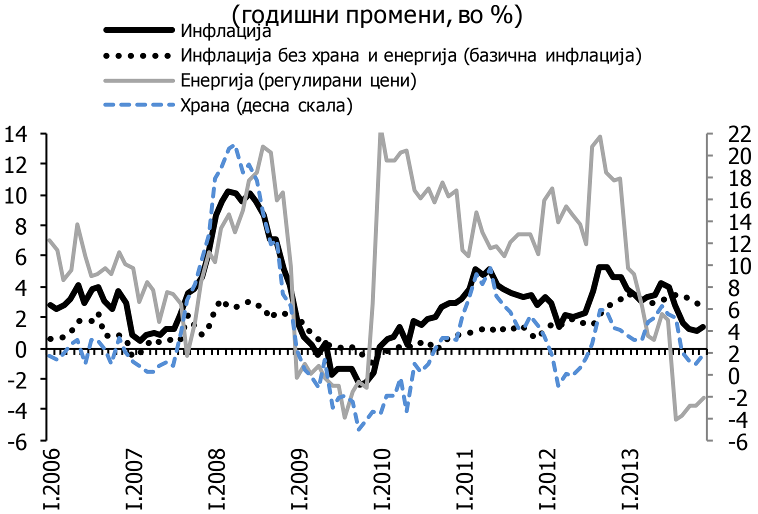

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Придонеси кон годишната стапка инфлацијата (во п.п.)

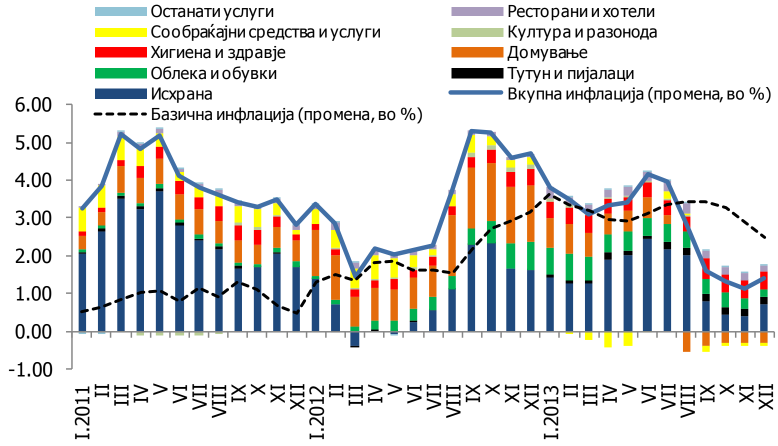

Извор: ДЗС и НБРМ.

По двомесечното намалување, потрошувачките цени во декември забележаа пораст на месечна основа од 0,3%...

...во најголем дел предизвикан од зголемените цени на свежиот зеленчук, како и од повисоката цена на нафтените деривати[1]

Од друга страна, намалувањето на цените на свежото овошје, како и падот на цените на услугите за сместување имаа позначително влијание во спротивна насока.

Согласно со месечната динамика, годишната стапка на инфлација бележи мало зголемување од 1,1% во ноември на 1,3% во декември...

...што сепак претставува пониска стапка од очекуваната во октомврискиот циклус на проекции...

...при поголемо надолно отстапување на остварената од проектираната годишна стапка на инфлација кај прехранбената компонента, а во помал дел кај енергетската компонента...

...додека базичната инфлација, во основа е во рамки на проекцијата.

Во декември, базичната компонента на инфлација се намалуваше на месечна основа, по еднoиполгодишното зголемување или стагнантно движење...

...со што годишната стапка на базичната инфлација и натаму забавува (од 2,9% во ноември, на 2,8% во декември)...

...при што, надолното месечно поместување се должи на пониските цени на услугите за сместување, сообраќајните и ПТТ-услугите[2] и на пониските цени на алкохолните пијалаци на месечна основа.

[1] Свежиот зеленчук бележеше ценовно зголемување од 7,6% и е категорија со најголем индивидуален придонес кон месечниот раст на трошоците на животот, а нафтените деривати забележаа ценовен раст од 1,2%.
[2] Во декември е забележано месечно намалување на цената на авиобилетите за 5,4%.

Стапка на инфлација

(годишни придонеси во вкупната инфлација, во п.п.)

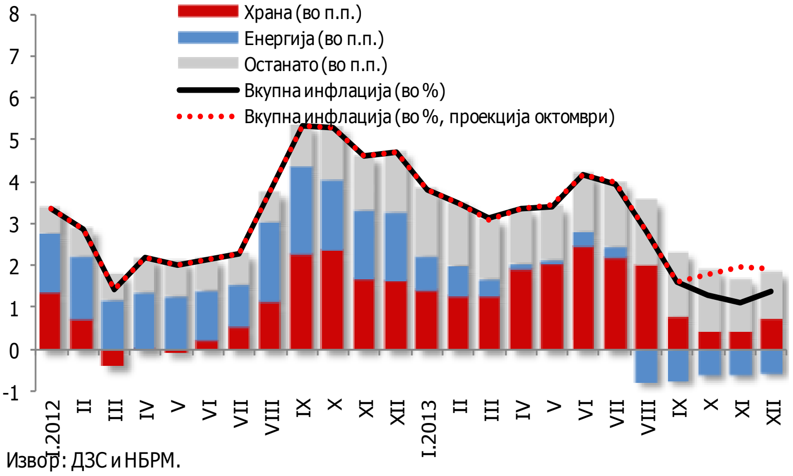

Извор: ДЗС и НБРМ.

И покрај ваквото отстапување на годишната стапка на инфлација (со оглед на последниот период на 2013 година), остварената инфлација од 2,8% за 2013 година, во целост е во согласност со октомвриската проекција на инфлацијата.

Странски ефективни* и домашни цени на храна

* Ефективните странски цени на храна се добиени како пондериран збир од цените на храната во земјите што се најзначајни трговски партнери на РМ.
Извор: ДЗС, Евростат и пресметки на НБРМ.

Надворешните влезни претпоставки за 2014 година, коишто влегуваат во проекцијата на инфлацијата, главно се ревидирани во надолна насока.

Така, цените на меѓународно тргуваните примарни прехранбени производи упатуваат на посилен пад на агрегатната цена на житарките за 2014 година, во споредба со сигналите добиени во текот на октомврискиот циклус на проекции...

...при што, предвиденото намалување на цената на пченицата за 2014 година (наместо зголемување како што се очекуваше во октомври) главно го одразува порастот на светските приноси на пченица и порастот на залихите од претходната година...

...додека пак, ревизијата на оценката за посилен пад на цената на пченката во 2014 година главно е одраз на високиот пораст на залихите (најголем во последните 8 години) и покрај оценките за помала засадена површина во САД за 2014 година, заради ниската цена забележана во претходната година.

Проекцијата за странската ефективна инфлација за 2014 година е исто така ревидирана во надолна насока.

Од друга страна, последните оцени за движењето на цената нафтата за 2014

година упатуваат на нешто помал годишен пад, во споредба со очекуваното во октомври...

... и покрај повисокиот очекуван раст на глобалната понуда на сурова нафта од проектираната побарувачка.

При вакви почетни услови и ревизии на влезните надворешни претпоставки, билансот на ризици упатува на поголема изразеност на надолните ризици околу проекцијата на инфлацијата за 2014 година од 2,3%[3].

Номиналниот годишен раст на просечната нето-плата во октомври 2013 година е на ниво од просекот за претходните три месеци и изнесува 1%...

...при релативно високи стапки на раст на платите во градежништвото, рударството и дејноста „транспорт и складирање". Платите во земјоделството и трговијата растат со поумерено темпо, додека платите кај „стручни, научни и технички дејности" и „административни и помошни услужни дејности" забележаа пад.

Просечна исплатена плата
(годишни стапки, во %)

Извор: ДЗС.

Ваквите движења се малку послаби од очекувањата од октомвриската проекција (очекуван раст од 1,4%).

При годишна инфлација од 1,3%, **реалните плати бележат годишен пад и во октомври 2013 година**, од 0,3% (исто како и во претходниот месец), што претставува значително подобрување во однос на динамиката во првите осум месеци од годината.

[3] Без вклучен ефект од евентуален раст на регулираната цена на електричната енергија.

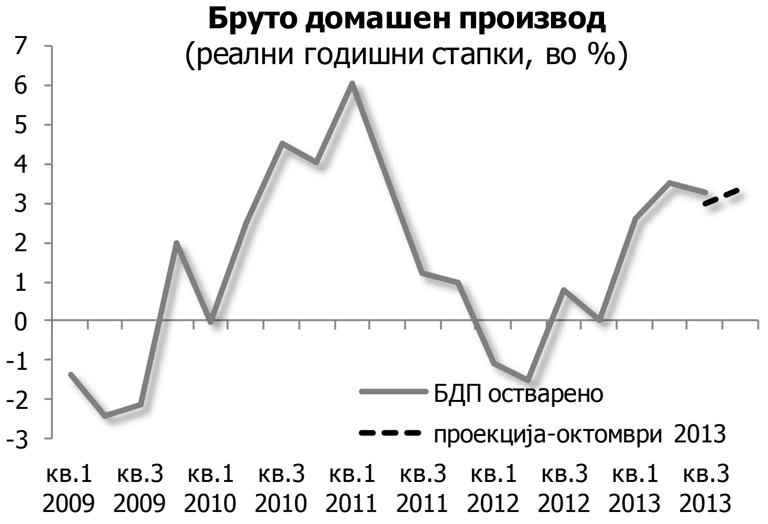

Извор: ДЗС и проекции на НБРМ.

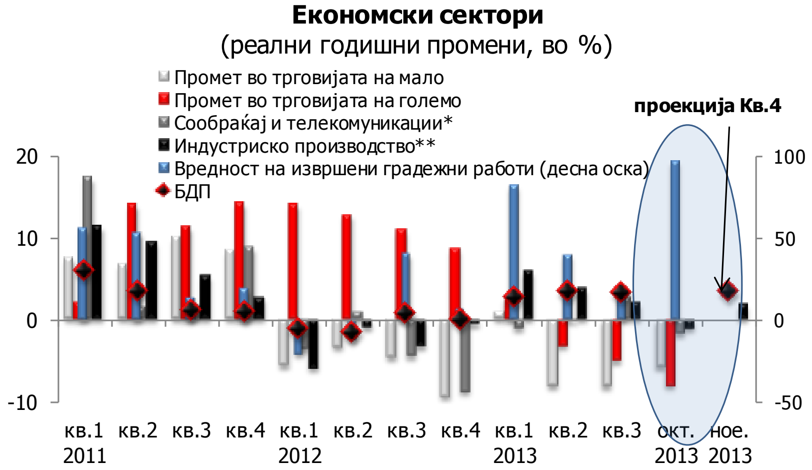

* Прост просек од годишните стапки на промена на различните видови на транспорт и телекомуникациите.
** Податоците за индустриско производство се со база 2010 година.
Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Растот на БДП во третиот квартал на 2013 година од 3,3% е незначително повисок од очекуваниот во октомвриската проекција...

...при што позитивното отстапување е последица на повисокиот остварен нето-извоз од проектираниот...

...иако споредбата по компоненти е отежната заради значајните ревизии на податоците за 2012 и за првите два квартала на 2013 година.

Годишниот раст на БДП во третиот квартал на 2013 година во најголем дел произлегува од високиот раст на извозот и падот на увозот...

...при мал раст кај личната потрошувачка и пад кај бруто-инвестициите и јавната потрошувачка.

Расположливите податоци за четвртиот квартал на 2013 година укажуваат на продолжување на годишниот раст на домашната економија, со слична динамика како во третото тримесечје...

...при засилен годишен раст кај индустријата во првите два месеца од четвртиот квартал од 4,9%[4]...

...под влијание на добрите остварувања кај прехрабената индустријата и кај печатењето...

...и на општиот пораст на искористеноста на индустриските капацитети.

Засилување на растот се забележува и кај градежниот сектор во октомври, со исклучително висока реална годишна стапка на раст на извршените градежни работи од 96%.

За разлика од овие дејности, транспортот во октомври, по растот од

[4] Се однесува на податоците на индустриско производство со база и пондери од **2012** година, коешто ги вклучува најновите промени во структурата на индустриското производство. Годишниот раст во првите два месеца на четвртиот квартал на 2013 година кај индексот со база **2010** година изнесува 0,4%.

третиот квартал, повторно бележи мал реален пад...

...а негативни стапки на раст во октомври се забележуваат и кај трговијата на мало и трговијата на големо.

Расположливите показатели за агрегатната побарувачка, во основа се во согласност со очекувањата од октомвриската проекција, со која се проектира умерен раст на БДП во четвртото тримесечје.

Високофреквентните податоци за личната потрошувачка за четвртото тримесечје даваат различни сигнали во споредба со претходното тримесечје...

...како последица на забавувањето на годишниот пад кај реалните плати во октомври...

...малото засилување на кредитната активност кон секторот „население" во октомври и ноември...

...и задржувањето на растот кај пензиите во октомври и ноември на слично ниво како и во претходниот квартал.

По падот во третиот квартал, нето-приходите од ДДВ бележат висок реален пораст во првите два месеца од четвртиот квартал...

...во услови на сличен пад кај трговијата на мало во октомври како и во третиот квартал...

...засилување на падот кај увозот на стоки за лична потрошувачка во октомври и ноември во однос на третото тримесечје...

...и пад кај домашното производство на потрошни добра во октомври и ноември, наспроти растот од претходниот квартал.

Индикатори за движењето на личната потрошувачка
(реални годишни стапки, во %)

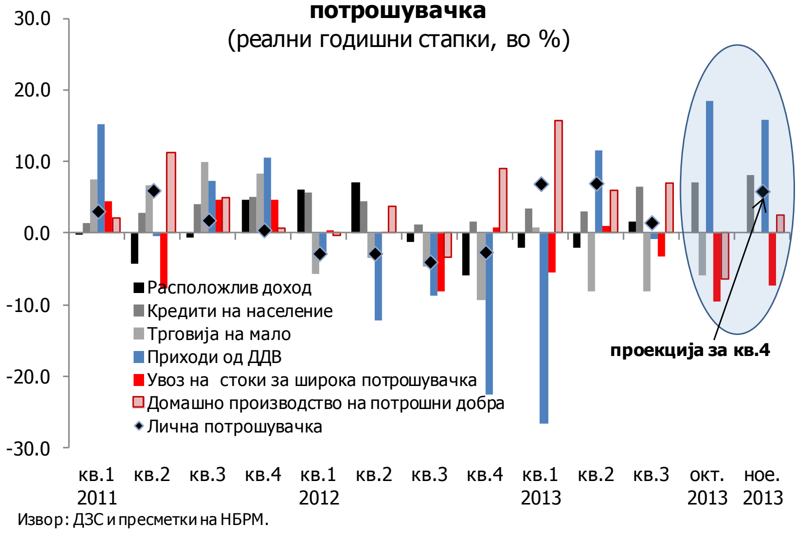

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

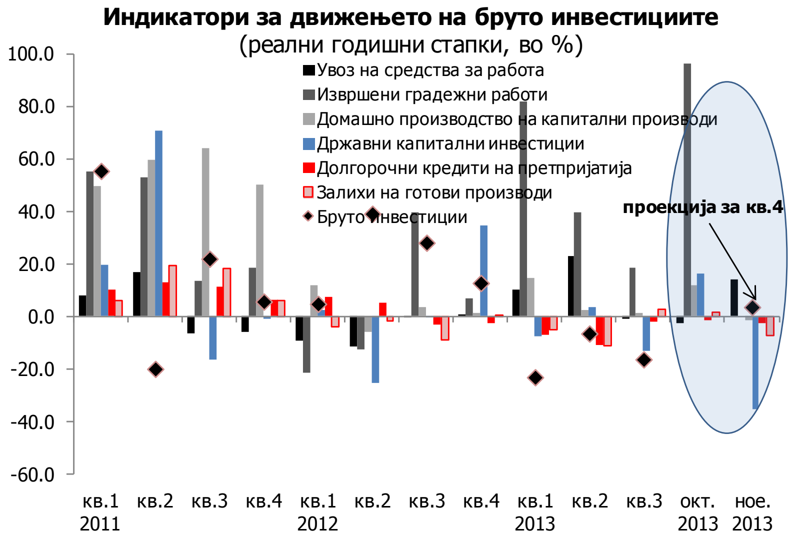

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Најновите расположливи показатели за инвестициската активност укажуваат на нејзин раст во четвртиот квартал, по падот од претходниот...

...под влијание на високиот и засилен раст на градежништвото во октомври...

...и малиот, но забавен раст кај странските директни инвестиции во октомври...

...во услови на послаби негативни движења во октомври и ноември кај долгорочното кредитирање на домашниот корпоративен сектор...

...и сè уште негативни стапки на раст на државните капитални инвестиции и во првите два месеца од последниот квартал на годината.

Забрзување на растот има кај домашното производство на капитални производи во октомври и ноември...

...а раст бележи и увозот на стоки за инвестиции во првите два месеца од последниот квартал...

...при пад кај залихите на готовите производи во октомври и ноември, наспроти растот од претходното тримесечје.

Податоците за номиналниот извоз и увоз на стоки и услуги во октомври и ноември 2013 година упатуваат на **стеснување на трговскиот дефицит** во однос на истиот период од претходната година, наспроти очекувањата од октомвриската проекција за продлабочување на дефицитот.

Стеснувањето на дефицитот се јавува при раст кај извозот и пад кај увозот на стоки и услуги.

Расположливите податоци за јавната потрошувачка во октомври и ноември упатуваат на нејзин мал пад и во четвртиот квартал, слично како и во претходните три квартала, наспроти очекувањата за стагнација од октомвриската проекција.

Понатамошното намалување на увозната активност, при позначителен раст на извозот во **октомври и ноември**, предизвика **стеснување на трговското салдо за 15,4% на годишна основа...**

...што е поизразено во однос на очекуваното стеснување во последниот квартал согласно со октомвриската проекција.

Во октомври и ноември, извозот забележа годишен раст од 3,8%, што во најголем дел произлезе од останатиот извоз и извозната активност на новите капацитети ориентирани кон извоз. Исто така, позитивен придонес во годишниот раст имаше и извозот на железо и челик и текстил...

...додека извозот на енергијата и рудите делуваше во спротивна насока, со остварен позначителен годишен пад (од 68,6% и 23%, соодветно).

Во споредба со последната проекција, извозот во октомври и ноември е повисок од очекувањата, со позитивни отстапувања кај речиси сите извозни компоненти.

Извоз по компоненти
(придонеси во годишната промена, во п.п.)

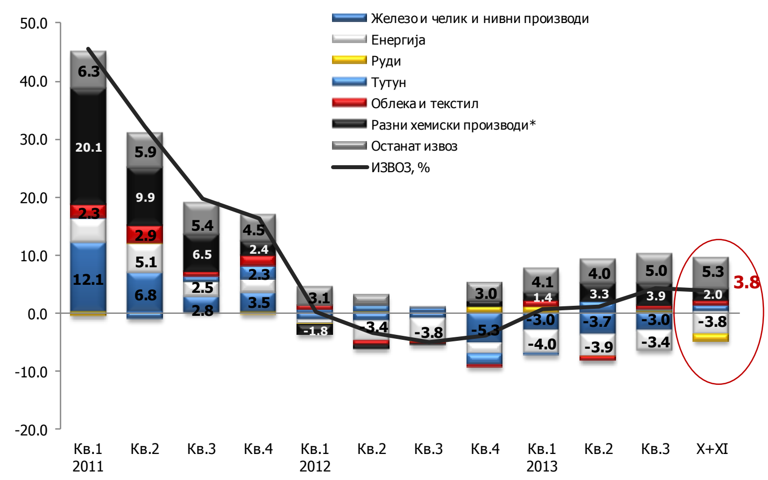

Извор: НБРМ.
** Податоците го опфаќаат вкупниот извоз на еден значаен извозен капацитет во индустриската зона.*

Увозот на стоки во октомври и ноември бележи годишен пад од 4%, што во најголем дел се должи на големиот пад кај увозот на енергија (од 30,1%). Значително помал придонес во годишниот пад на увозот има и увозот на храна, железо и челик и останатиот увоз.

Остварениот увоз во октомври и ноември е на ниво од проектираниот за последниот квартал од годината. Надолно отстапување има кај увозот на рудите, возилата, опремата и машините и увозот на стоки за широка потрошувачка. Од друга страна, остварувањата кај суровинскиот увоз за хемиската индустрија и увозот на тутун се повисоки од проектираните.

Увоз по компоненти
(придонеси во годишната промена, во п.п.)

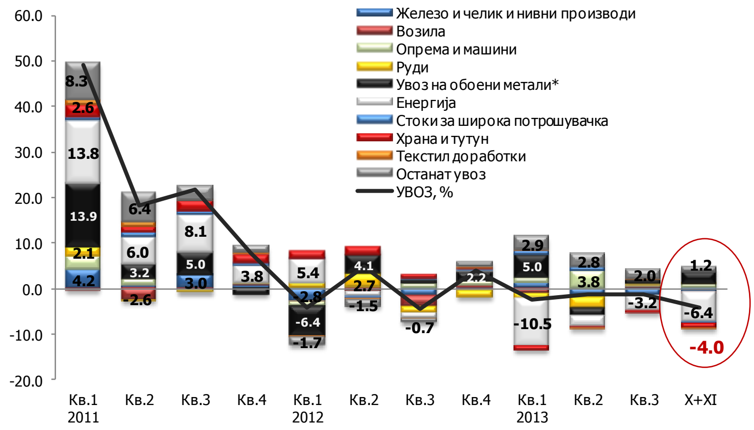

Извор: НБРМ.
** Податоците го опфаќаат вкупниот увоз на еден значаен извозен капацитет во индустриската зона.*

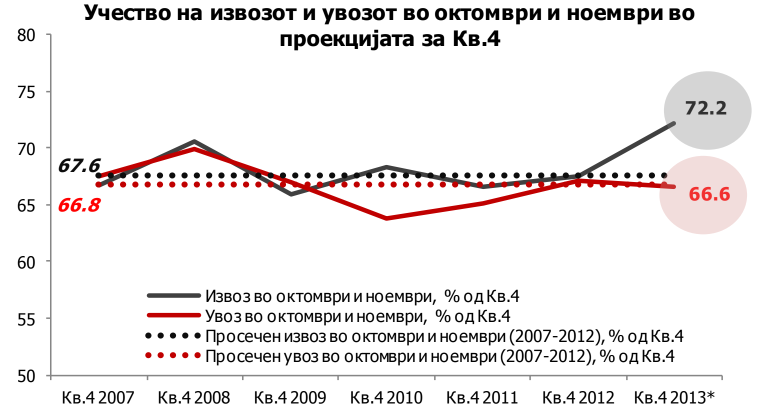

Извор:НБРМ.

Добрите извозни остварувања во октомври и ноември, при остварен увоз на ниво на проектираниот, упатуваат на позитивен ризик за остварување понизок трговски дефицит во однос на проектираниот за четвртото тримесечје.

Движењата на светските берзански цени и понатаму укажуваат на поповолни ценовни движења кај цените на храната. Сепак, неповолните движења кај берзанските цени на никелот и бакарот и натаму се негативен ризик за извозните остварувања на металопреработувачката индустрија. Оцените за цените на нафтата се понеповолни во однос на последната проекција.

Во ноември 2013 година е забележано влошување на ценовната конкурентност на домашната економија на годишна основа. Во споредба со истиот период од претходната година, индексот на РЕДК заснован врз трошоците на живот бележи апрецијација од 2,1%, со што продолжи трендот на умерена апрецијација започнат во втората половина од годината. РЕДК пресметан според цените на производителите на индустриски производи не забележа значителна промена, тренд карактеристичен за изминатите шест месеци.

НЕДК и релативни цени,
годишни стапки на промена, во %

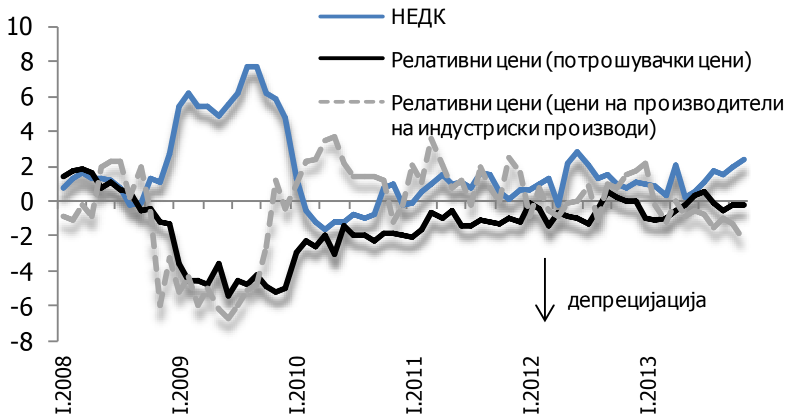

Извор:НБРМ.

Неповолните промени во целост се должат на годишната апрецијација на индексот на **НЕДК** (од 2,3%), предизвикана од промената на вредноста на денарот во однос на руската рубља и турската лира. Промените кај **релативните цени** делуваат во спротивна насока, односно промените според двата индекса (трошоци на живот и цени на индустриските производители), покажуваат поволен сооднос помеѓу домашните и странските цени, на годишна основа.

Компоненти на тековната сметка
(во милиони евра)

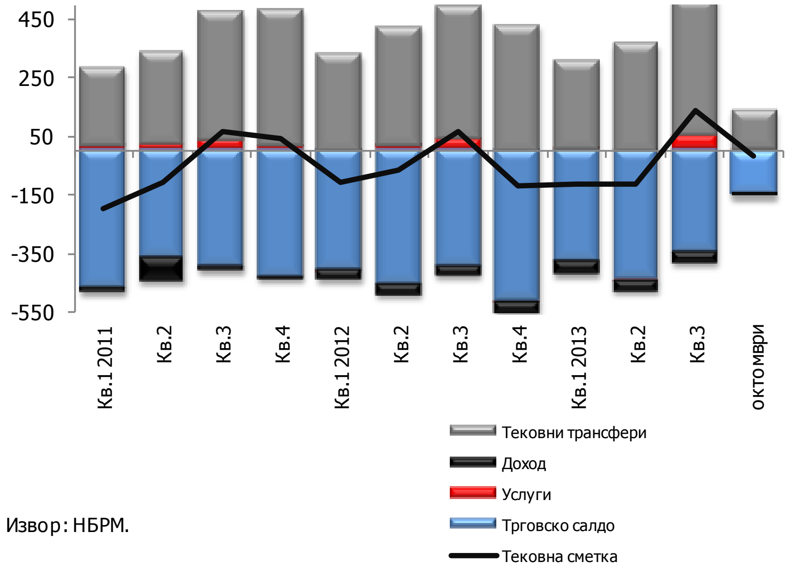

Извор: НБРМ.

Во октомври 2013 година, тековната сметка на билансот на плаќања оствари дефицит од 19 милиони евра (или 0,2% од БДП), што е понизок од очекуваниот во октомвриската проекција...

...во најголем дел заради подобрите остварувања кај трговското салдо, но и поради остварениот суфицит кај услугите, наспроти проектираните одливи со октомвриската проекција...

...остварувањата кај тековните трансфери се на ниво на проектираните, додека дефицитот кај доходот е малку повисок во споредба со очекувањата во октомври.

Компоненти на финансиската сметка
(во милиони евра)

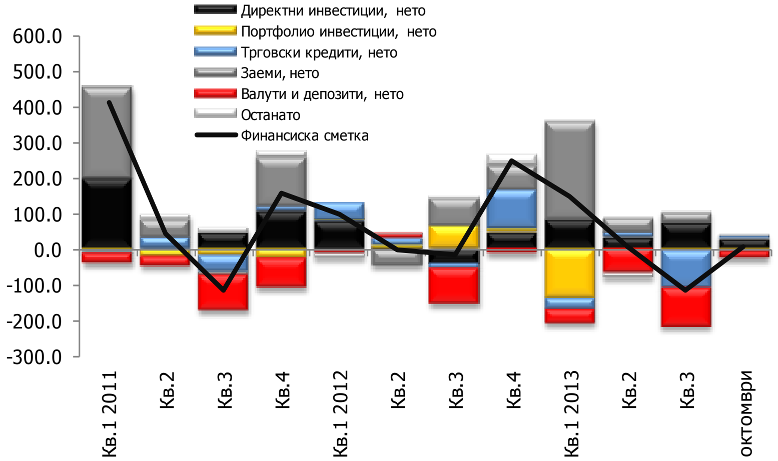

Извор: НБРМ.

Во октомври, во капиталната и финансиска сметка на билансот на плаќања се остварени нето-приливи од 8,8 милиона евра, или 0,1% од БДП, што се пониски од очекуваните нето-приливи за четвртото тримесечје согласно со октомвриската проекција.

Отстапувањата во најголем дел се должат на пониското нето-задолжување во странство, повисоките нето-одливи кај валутите и депозитите на останатите сектори и помалите нето-приливи од трговски кредити.

Од друга страна, остварените нето-приливи врз основа на директни инвестиции се повисоки од очекувањата во октомвриската проекција.

Движења на менувачки пазар

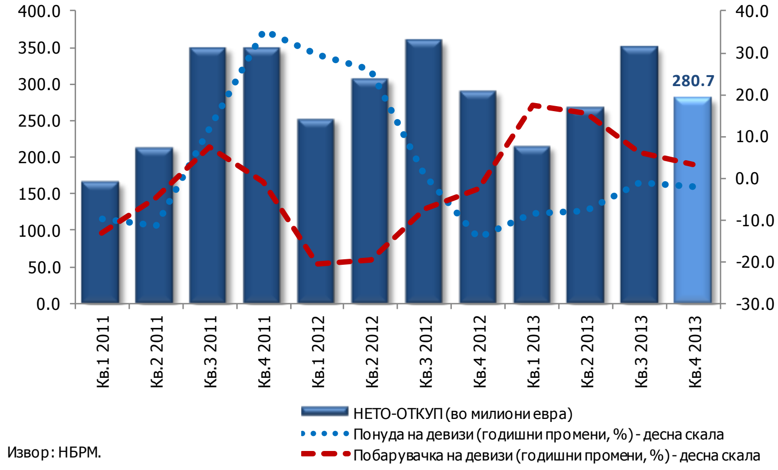

Извор: НБРМ.

Најновите податоци за менувачкото работење, заклучно со декември, по двомесечен пад, покажуваат годишно зголемување на понудата на девизи, додека побарувачката на девизи за првпат од почетокот на 2013 година забележа негативна стапка на промена...

... при што, остварениот нето-откуп на менувачкиот пазар во периодот октомври-декември 2013 година, изнесува 280,7 милиони евра, што претставува годишен пад од 3,3%.

Последните остварувања на менувачкиот пазар покажуваат дека приватните трансфери во билансот на плаќања се во согласност со очекуваните нето-приливи од оваа категорија за четвртиот квартал.

Извор: НБРМ.

На 31.12.2013 година, состојбата на бруто девизните резерви, изнесуваше 1.993 милиони евра, што во однос на крајот на септември претставува пад од 71,8 милиони евра. Основни фактори за намалувањето на девизните резерви се валутните промени и промените на цената на златото, трансакциите за сметка на државата и задолжителната резерва на банките во девизи, додека трансакциите со НБРМ и интервенциите на девизниот пазар, т.е. нето-откупот на девизи од страна на НБРМ, делуваа во спротивна насока.

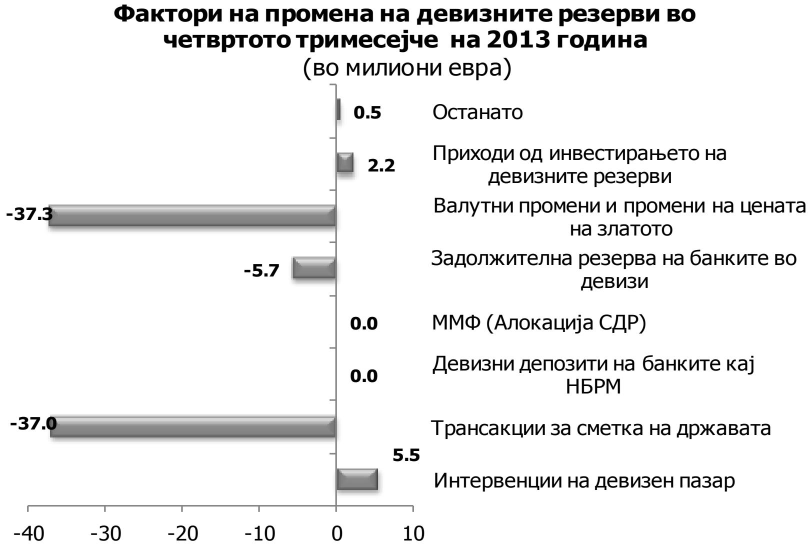

Извор:НБРМ

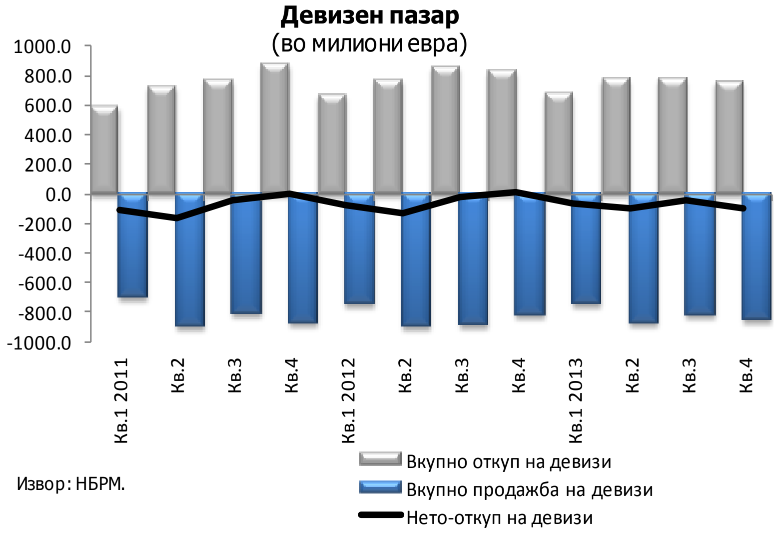

Извор: НБРМ.

Во четвртото тримесечје на 2013 година, на **девизниот пазар** кај банките е остварена нето-продажба од 93,2 милиона евра, наспроти малиот нето-откуп во истиот период од претходната година. Ваквата годишна промена произлегува од силниот пад на понудата на девизи (од 8,2%), наспроти растот кај побарувачката на девизи (од 4,8%).

Анализата по одделни компоненти покажува дека зголемената нето-продажба на девизи се должи во најголем дел на повисоката нето-продажба на фирмите, но и на намалениот нето-откуп на девизи од нерезидентите.

Последните остварувања во надворешниот сектор упатуваат на понатамошно одржување на девизните резерви на адекватно ниво.

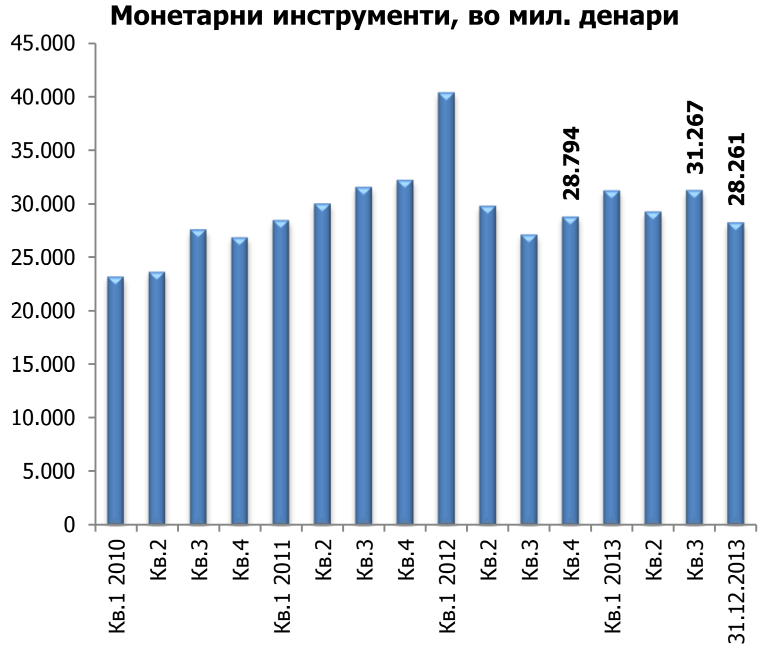

Извор: НБРМ.

Првичните податоци заклучно со 31.12.2013 година покажуваат креирање ликвидност преку монетарните инструменти во однос на крајот од третиот квартал, што е во согласност со октомвриската проекција, но во нешто помал обем во однос на предвиденото за четвртиот квартал...

...при намалување на нето девизната актива на НБРМ, и тоа во поголем обем од предвиденото во октомвриската проекција...

...и мало повлекување ликвидност преку депозитите на државата, наспроти креирањето предвидено во октомвриската проекција...

Извор: НБРМ.

...при што состојбата на државните хартии од вредност на домашниот пазар на 31.12.2013 година изнесува 65.319 милиони денари, што во однос на септември 2013 година претставува раст од 4.790 милиони денари.

Текови на креирање и повлекување ликвидност*
(квартални промени, во мил. денари)

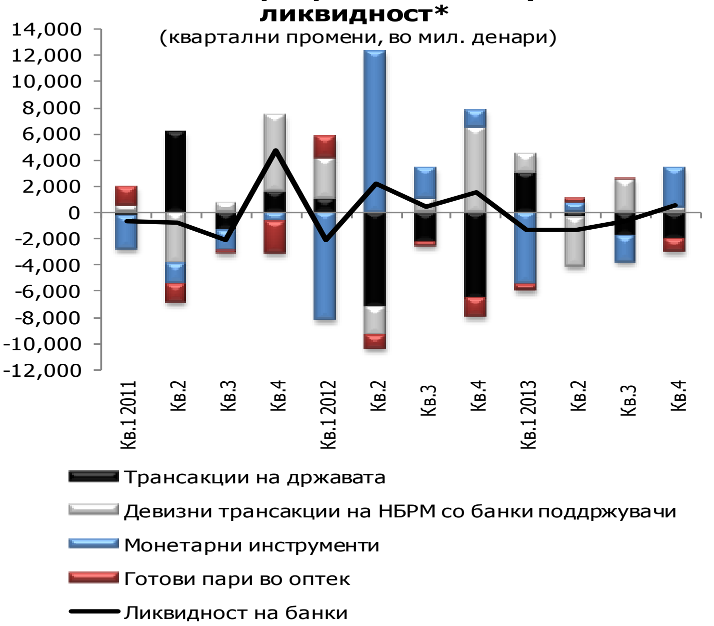

*Позитивна промена - креирање ликвидност; негативна промена - повлекување ликвидност.

Извор: НБРМ.

На 31.12.2013 година, примарните пари забележаа раст во однос на септември, со нешто помал интензитет во споредба со октомвриската проекција за четвртиот квартал...

...при забележан послаб раст од проектираниот и кај готовите пари во оптек и кај вкупните ликвидни средства на банките.

Вкупни депозити

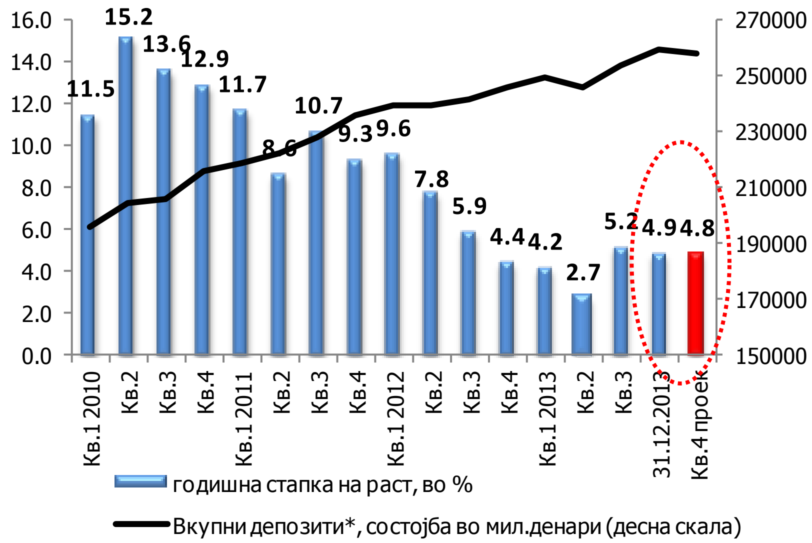

* Вклучува депозитни пари
Извор: НБРМ.

Месечниот раст на вкупните депозити што беше забележан во последните седум месеци, продолжи и текот на декември, но посилно во однос на претходниот месец. Зголемувањето на вкупните депозити во овој период во најголем дел е резултат на месечниот раст на депозитите на населението, како и на депозитите на приватните претпријатија...

...со што годишната стапка на раст на вкупните депозити на 31.12.2013 година изнесува 4,9% и е над проекцијата за четвртиот квартал (4,8%). На квартална основа, заклучно со 31.12.2013 година, вкупните депозити бележат раст од 5.813 милиони денари, што е за околу 1.500 милиони денари над планираниот раст за четвртиот квартал согласно со октомвриската проекција.

Придонес на денарските и девизните депозити во порастот на вкупните депозити (во %)

*Вклучува депозитни пари.

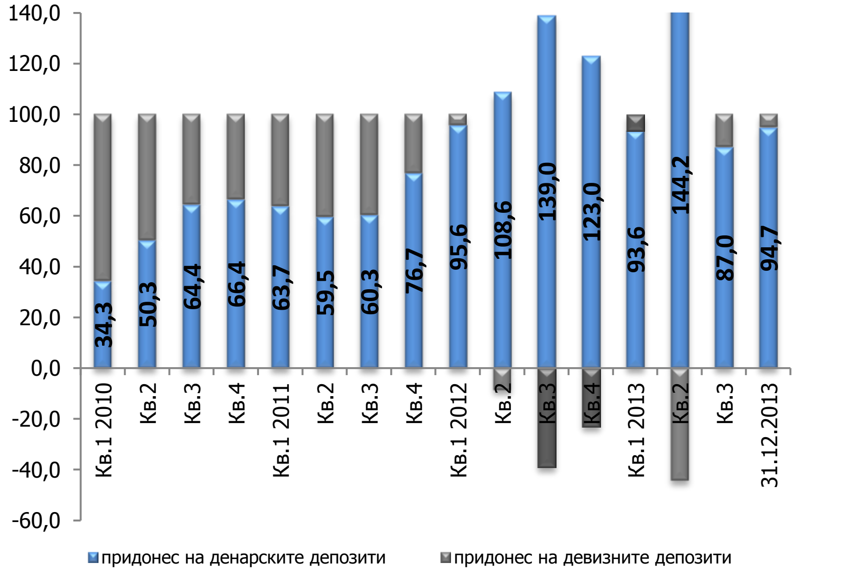

Извор: НБРМ.

Остварениот годишен депозитен раст во најголем дел е резултат на денарските депозити, при послаб годишен раст на девизните депозити, во однос на очекувањата за нивните движења во четвртиот квартал на 2013 година.

Учество на денарските и девизните депозити во вкупните депозити (во %)

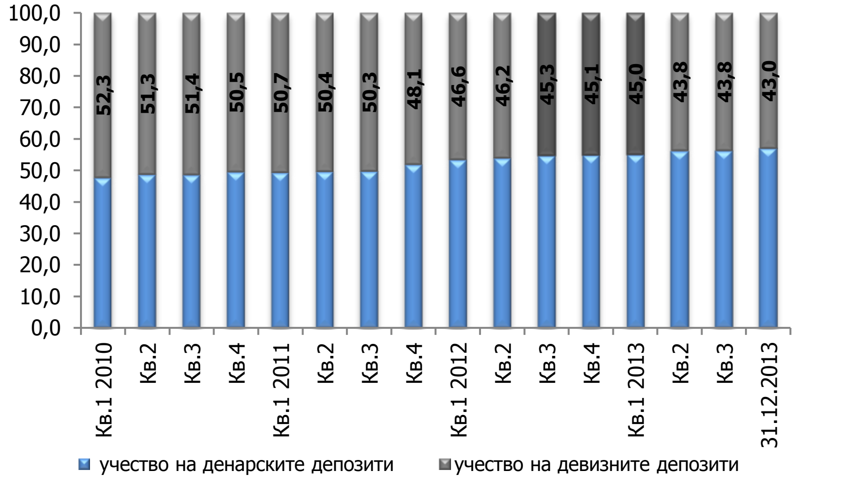

Извор: НБРМ.
*Вклучува депозитни пари.

Денарските депозити и понатаму имаат најголемо учество во вкупните депозити, при што валутната структура на депозитите е во согласност со очекувањата во октомвриската проекција.

Учество на денарскиот дел М4 во вкупната парична маса М4 (во %)

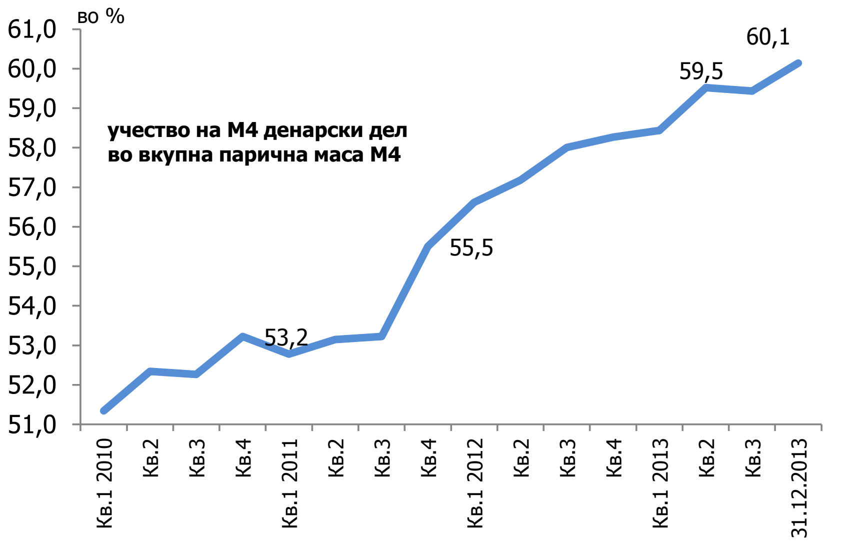

Денарските депозити на населението се зголемуваат и во текот на декември, при што нивното учество во вкупните депозити на населението (од 49,8%) е повисоко во однос на претходниот месец. Девизните депозити забележаа мал раст во однос на претходниот месец.

Учество на денарските депозити во вкупните депозити на населението, во %
*Вклучува депозитни пари.

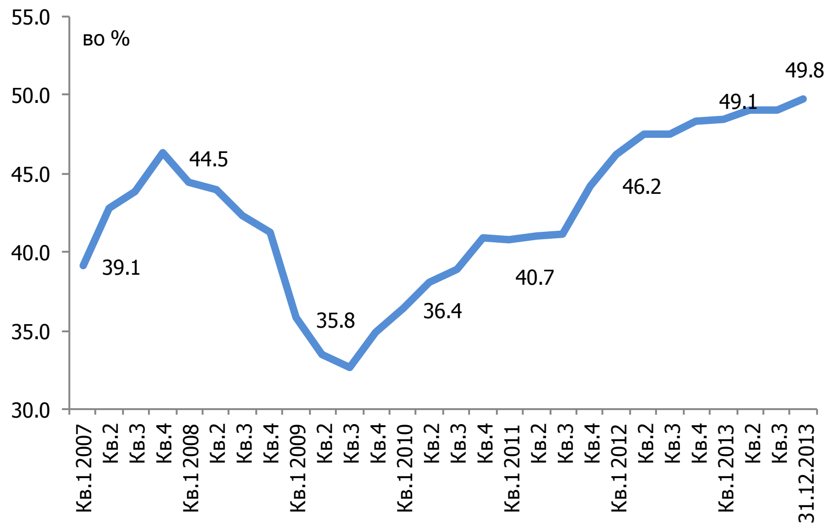

Каматни стапки на денарските и девизните депозити, во %

Извор: НБРМ

Каматните стапки на денарските и девизните депозити во ноември, на месечна основа се намалија за 0,1 п.п., соодветно.

Најширока парична маса, М4

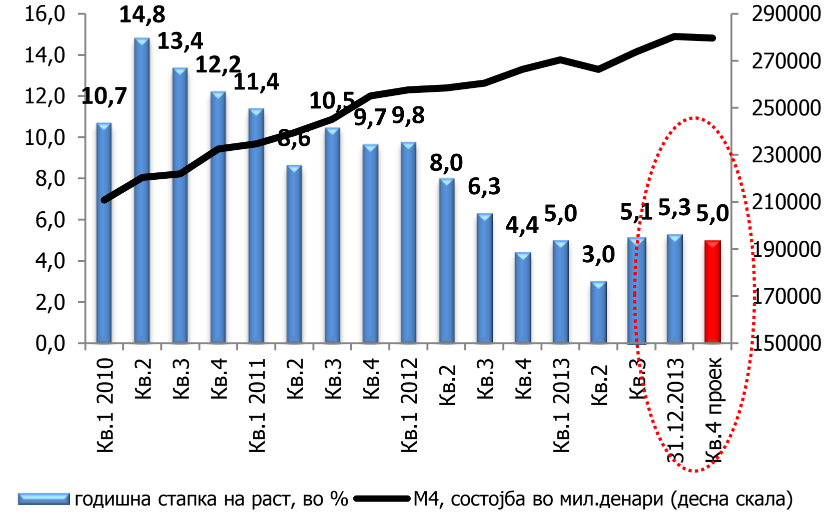

Извор: НБРМ.

Малку посилен монетарен раст во однос на проектираниот...

...во услови на поголем годишен раст на вкупните депозити во четвртиот квартал во однос на проекцијата.

Вкупни кредити

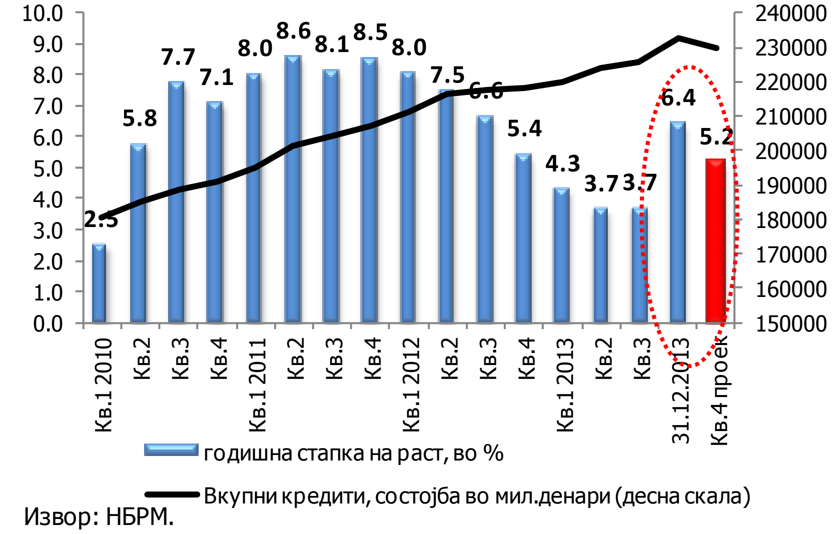

Извор: НБРМ.

Вкупните кредити во текот на декември и натаму се зголемуваат, но посилно во однос на претходниот месец, при што растот во овој период е резултат на месечното зголемување на корпоративните кредити, а придонес во оваа насока имаат и кредитите наменети за населението (околу 18%)...

...при што на 31.12.2013 година, годишната стапка на раст на вкупните кредити изнесува 6,4% и е над нивото на проекцијата за четвртиот квартал. На квартална основа, заклучно со 31.12.2013 година, вкупните кредити бележат

раст од 6.881 милион денари, што е околу 2.800 милиони денари над очекуваниот квартален раст согласно со октомвриската проекција.

Придонес на денарските и девизните кредити во вкупните кредити, во %

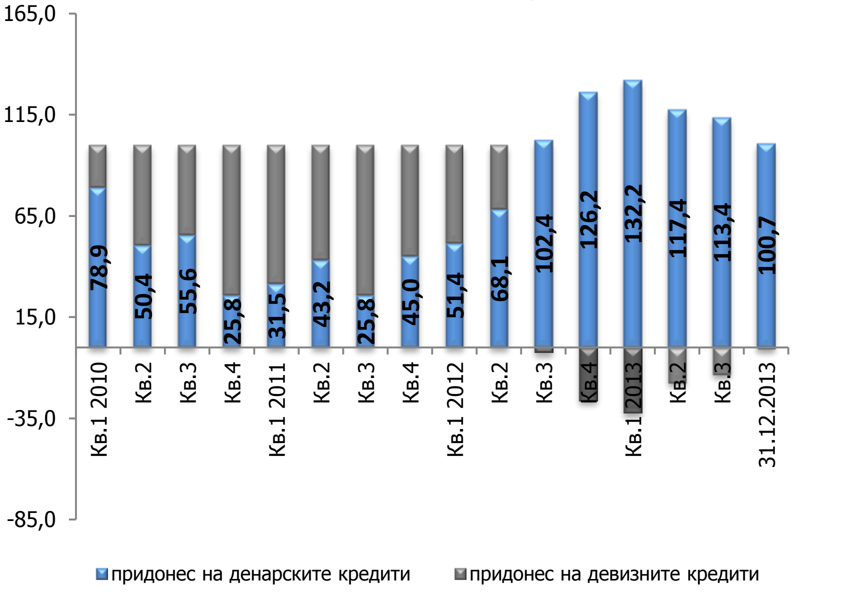

Извор: НБРМ.

Остварениот годишен кредитен раст во целост произлегува од зголемувањето на денарските кредити, при продолжување на падот на девизните кредити.

Соодносот помеѓу вкупните кредити и депозити, во %

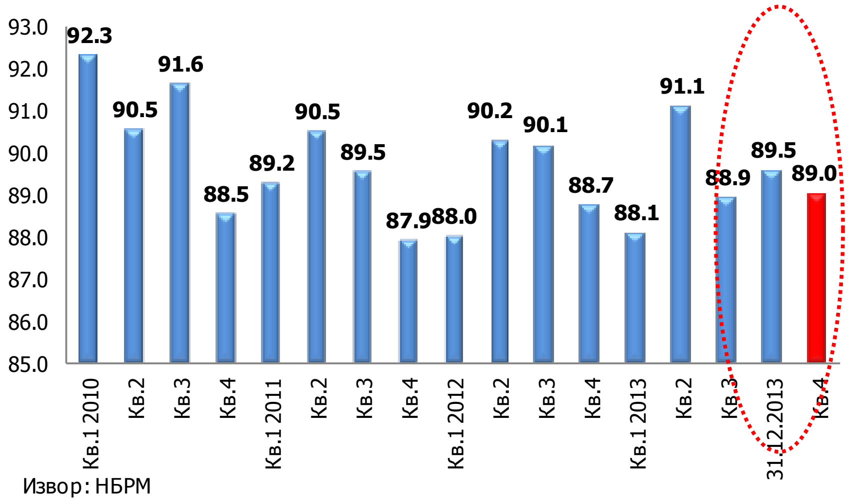

Извор: НБРМ

Искористеноста на депозитниот потенцијал за кредитирање на приватниот сектор е над очекуваното ниво за крајот на годината согласно со октомвриската проекција.

СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ

Табела 1

ТРОШОЦИ НА ЖИВОТ - ИНФЛАЦИЈА И НЕЈЗИНИТЕ КОМПОНЕНТИ

	XII.2013 / XI.2013	XII.2013 / XII.2012	I-XII.2013 / I-XII.2012	XII.2013 / XI.2013	XII.2013 / XII.2012	I-XII.2013 / I-XII.2012
	промена во %			*придонес во процентни поени*		
Вкупно	***0.3***	***1.4***	***2.8***	***0.3***	***1.4***	***2.8***
Исхрана	**0.6**	**1.8**	**3.6**	**0.2**	**0.7**	**1.4**
Производи од жито	-0.1	1.1	1.6	0.0	0.1	0.1
Свеж и преработен зеленчук	5.2	11.9	4.7	0.3	0.6	0.2
Свежо и преработено овошје	-2.6	-0.4	4.4	-0.1	0.0	0.1
Свежо и преработено месо	-0.1	1.8	6.4	0.0	0.2	0.5
Свежа и преработена риба	-0.6	5.5	9.6	0.0	0.1	0.1
Свежо и преработено млеко	0.4	5.5	4.3	0.0	0.3	0.3
Свежи јајца	0.0	-0.1	12.9	0.0	0.0	0.2
Маснотии	-0.1	-19.5	-4.2	0.0	-0.4	-0.1
Тутун и пијалаци	**-0.2**	**3.8**	**3.0**	**0.0**	**0.2**	**0.2**
Облека и обувки	**0.1**	**2.5**	**6.9**	**0.0**	**0.2**	**0.5**
Домување	**0.0**	**-1.9**	**1.1**	**0.0**	**-0.3**	**0.2**
Стан (станарина, вода, услуги)	0.0	0.1	0.6	0.0	0.0	0.0
Огрев и осветление	0.1	-3.3	1.1	0.0	-0.4	0.1
Греење и услуги	0.3	-3.8	-4.9	0.0	-0.1	-0.2
Електрична енергија и осветлување	0.0	-3.1	4.0	0.0	-0.2	0.3
Хигиена и здравје	**0.1**	**5.1**	**4.7**	**0.0**	**0.5**	**0.4**
Култура и разонода	**0.1**	**0.0**	**0.9**	**0.0**	**0.0**	**0.0**
Сообраќајни средства и услуги	**0.3**	**-0.4**	**-0.8**	**0.0**	**-0.1**	**-0.1**
Сообраќајни средства	0.0	2.2	3.4	0.0	0.0	0.1
Течни горива и масла	1.2	-3.1	-3.2	0.1	-0.1	-0.2
Сообраќајни и птт услуги	-0.3	0.9	-0.4	0.0	0.0	0.0
Ресторани и хотели	**-0.4**	**2.7**	**3.9**	**0.0**	**0.1**	**0.2**
Останати услуги неспомнати на друго место	**0.0**	**0.6**	**0.7**	**0.0**	**0.0**	**0.0**

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 2

ИНФЛАЦИЈА, ПРОДУКТИВНОСТ И ПЛАТИ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2012				2013						
							Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	окт 13	ное 13	дек 13
	годишни промени во %																
Инфлација (CPI)	8.3	-0.8	1.6	3.9	3.3	2.8	2.5	2.1	3.8	4.9	3.5	3.6	2.8	1.3	1.3	1.1	1.4
Инфлација (CPI) - просек на кумулативна основа	8.3	-0.8	1.6	3.9	3.3	2.8	2.5	2.3	2.8	3.3	3.5	3.6	3.3	2.8	3.1	2.9	2.8
Базична инфлација (без храна и енергија)	2.6	0.3	0.2	1.1	2.0	3.2	1.4	1.8	1.8	2.9	3.3	3.0	3.4	3.1	3.3	2.9	2.5
Регулирани цени	9.3	-1.8	11.3	6.9	10.1	3.5	9.4	8.7	11.2	11.1	4.2	1.2	-2.5	-3.6	-3.8	-3.7	-3.2
Цени на производители на индустриски п-ди	10.1	-7.2	8.7	12.4	4.6	-	5.1	3.1	4.4	5.7	2.9	0.9	0.0	-	-2.0	-2.6	-
Продуктивност	2.0	-4.2	1.4	1.8	-1.3	-	-0.1	-2.0	-0.1	-2.8	-1.5	-0.7	-1.1	-	-	-	-
Номинална нето-плата*	10.3	9.8	3.0	1.4	0.3	-	1.0	-0.5	0.2	0.3	1.1	1.8	1.0	-	1.0	-	-
Реална нето-плата*	1.9	10.8	1.4	-2.4	-2.9	-	-1.5	-2.6	-3.4	-4.3	-2.3	-1.8	-1.7	-	-0.3	-	-

*За 2009 година податокот е корегиран од структурната промена поради примената на концептот за бруто-плати, кој ги вклучува надоместоците за храна и превоз во платите.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

Табела 3

НОМИНАЛНА И РЕАЛНА НЕТО-ПЛАТА ПО ЕКОНОМСКИ ДЕЈНОСТИ*

	2011				2012				2013						2011				2012				2013					
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	авг	септ	окт	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	авг	септ	окт
	номинални годишни промени во %														*реални годишни промени во %*													
Вкупно	1.9	1.5	1.6	0.8	1.0	-0.5	0.2	0.3	1.1	1.8	1.0	0.7	1.3	1.0	-2.1	-3.1	-1.9	-2.4	-1.5	-2.6	-3.4	-4.3	-2.3	-1.8	-1.7	-2.1	-0.3	-0.3
Земјоделство	-1.2	3.8	4.6	6.8	7.2	5.6	6.4	3.8	1.8	-2.0	0.5	-3.2	4.0	0.1	-5.1	-0.9	1.0	3.5	4.5	3.4	2.5	-1.0	-1.6	-5.4	-2.2	-5.8	2.4	-1.2
Земјоделство, шумарство и рибарство	-1.2	3.8	4.6	6.8	7.2	5.6	6.4	3.8	1.8	-2.0	0.5	-3.2	4.0	0.1	-5.1	-0.9	1.0	3.5	4.5	3.4	2.5	-1.0	-1.6	-5.4	-2.2	-5.8	2.4	-1.2
Индустрија	2.2	2.9	2.5	0.8	0.7	0.1	0.8	0.7	2.1	3.2	3.1	2.4	3.0	2.6	-1.8	-1.8	-1.1	-2.3	-1.8	-1.9	-2.9	-4.0	-1.3	-0.4	0.3	-0.4	1.4	1.3
Рударство и вадење на камен	7.8	3.6	5.1	-1.2	-6.5	-2.3	-0.7	0.6	2.4	5.8	6.2	5.6	4.4	4.9	3.5	-1.1	1.5	-4.3	-8.8	-4.3	-4.3	-4.0	-1.0	2.1	3.3	2.7	2.8	3.6
Преработувачка индустрија	4.4	3.9	3.7	1.9	0.6	0.6	0.8	1.2	2.9	4.5	2.2	0.4	3.2	1.6	0.3	-0.8	0.1	-1.3	-1.9	-1.5	-2.8	-3.5	-0.5	0.8	-0.6	-2.3	1.5	0.3
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-2.7	1.0	-0.3	0.7	4.4	1.5	1.8	0.2	0.1	2.0	1.3	-0.2	1.9	0.7	-6.6	-3.6	-3.8	-2.4	1.8	-0.6	-1.9	-4.4	-3.3	-1.6	-1.4	-2.9	0.3	-0.6
Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	2.3	4.7	4.0	2.4	1.0	-1.0	-0.3	-0.3	1.5	-0.3	1.0	2.6	1.0	0.6	-1.7	0.0	0.4	-0.8	-1.5	-3.1	-4.0	-5.0	-1.9	-3.8	-1.7	-0.2	-0.6	-0.7
Градежништво	3.5	3.0	2.3	1.2	3.0	1.7	2.0	2.3	6.4	5.3	6.1	5.0	5.8	7.1	-0.6	-1.7	-1.2	-2.0	0.4	-0.4	-1.7	-2.4	2.8	1.6	3.3	2.2	4.1	5.7
Услуги	3.0	5.1	4.2	2.6	3.3	-1.6	0.2	-0.2	0.9	1.3	0.9	1.5	0.3	1.3	-1.0	0.4	0.5	-0.6	0.7	-3.6	-3.4	-4.8	-2.5	-2.3	-1.8	-1.3	-1.3	0.0
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	-0.6	-1.8	-0.1	-1.0	2.4	1.3	1.8	2.1	1.6	1.8	0.4	1.7	1.9	1.0	-4.5	-6.2	-3.6	-4.1	-0.1	-0.8	-1.9	-2.6	-1.8	-1.8	-2.3	-1.1	0.3	-0.3
Транспорт и складирање	2.4	2.5	6.9	1.7	0.3	-0.4	-1.7	-1.2	4.1	6.0	6.4	7.0	6.0	5.8	-1.6	-2.1	3.2	-1.5	-2.1	-2.5	-5.3	-5.8	0.6	2.3	3.5	4.1	4.3	4.4
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	0.0	-0.9	1.4	0.4	0.9	1.4	-0.4	-0.6	2.5	0.8	1.7	1.6	0.2	1.9	-3.9	-5.4	-2.2	-2.7	-1.6	-0.7	-4.0	-5.2	-1.0	-2.8	-1.0	-1.1	-1.4	0.6
Информации и комуникации	1.2	23.8	2.2	-3.3	18.9	-18.8	1.9	3.7	0.8	4.3	2.8	4.8	1.4	0.1	-2.8	18.3	-1.4	-6.2	16.0	-20.5	-1.8	-1.1	-2.6	0.7	0.0	2.0	-0.2	-1.2
Финансиски дејности и дејности на осигурување	11.0	2.4	4.2	4.8	-7.3	-0.6	-0.4	-2.8	0.0	0.6	0.3	-0.7	0.4	0.2	6.6	-2.2	0.5	1.5	-9.6	-2.7	-4.0	-7.3	-3.4	-3.0	-2.4	-3.4	-1.2	-1.1
Дејности во врска со недвижен имот	-4.2	-1.4	5.3	3.9	10.3	4.8	-1.3	-1.5	1.4	0.4	0.6	1.6	-0.7	2.2	-8.0	-5.8	1.7	0.7	7.6	2.6	-4.9	-6.1	-2.0	-3.1	-2.1	-1.2	-2.3	0.9
Стручни, научни и технички дејности	2.8	6.0	8.7	15.3	18.2	10.4	10.0	5.1	-2.3	-0.5	-4.9	-5.6	-3.8	-1.8	-1.2	1.2	4.9	11.7	15.2	8.1	6.0	0.2	-5.6	-4.0	-7.5	-8.2	-5.4	-3.1
Административни и помошни услужни дејности	-6.6	-5.1	-8.2	-3.7	-4.0	-7.7	-7.8	-6.1	-2.1	0.1	2.3	0.8	4.2	-2.4	-10.3	-9.4	-11.4	-6.6	-6.4	-9.6	-11.2	-10.5	-5.4	-3.4	-0.5	-1.9	2.5	-3.6
Јавна управа и одбрана;задолжително социјано осигурување	-0.2	-0.8	0.3	0.2	1.2	1.5	-0.3	-0.1	-0.7	0.4	0.7	0.5	0.9	1.4	-4.1	-5.2	-3.2	-2.9	-1.3	-0.6	-4.0	-4.7	-4.0	-3.2	-2.0	-2.2	-0.7	0.0
Образование	4.2	-0.5	-0.6	-0.8	-0.8	-0.1	-0.1	-0.1	-0.2	-0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	-5.0	-4.1	-3.9	-3.3	-2.1	-3.7	-4.7	-3.6	-3.6	-2.6	-2.6	-1.5	-1.3
Дејности на здравствена и социјална заштита	-1.2	0.6	0.7	1.7	1.9	3.0	3.1	2.3	3.7	2.6	3.1	3.3	2.9	2.7	-5.1	-3.9	-2.8	-1.5	-0.6	0.8	-0.6	-2.4	0.2	-1.1	0.3	0.5	1.2	1.3
Уметност, забава и рекреација	6.8	7.2	8.4	9.8	-5.2	-9.4	-8.5	-8.7	-0.6	1.3	-1.9	-1.3	-4.1	3.2	2.6	2.4	4.6	6.4	-7.5	-11.3	-11.8	-12.9	-3.9	-2.3	-4.5	-4.0	-5.6	1.8
Други услужни дејности	19.0	26.5	25.8	5.5	0.2	3.4	1.1	1.2	4.0	-1.4	2.0	6.7	-3.0	3.7	14.3	20.8	21.5	2.2	-2.3	1.3	-2.6	-3.5	0.5	-4.9	-0.8	3.8	-4.6	2.3

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

*ДЗС почнувајќи од јануари 2011 година податоците за платите ги објавува според НКД Рев.2. Податоците од новата класификација не се споредливи со расположливите податоци од старата класификација.

Табела 4

ИНДУСТРИСКО ПРОИЗВОДСТВО И ОСТАНАТИ ЕКОНОМСКИ ДЕЈНОСТИ

	2008	2009	2010	2011	2012	2012				2013			Најнови податоци		
						Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	септ. 13	окт. 13	ное.13
	годишни промени во %														
Бруто домашен производ	5.0	-0.9	2.9	2.8	-0.4	-1.1	-1.5	0.8	0.0	2.6	3.5	3.3	-	-	-
Индустриско производство	5.1	-8.7	-4.8	3.3	-6.6	-8.4	-5.6	-6.8	-5.7	2.7	1.1	2.6	5.1	6.9	3.1
Градежништво	25.6	13.7	14.9	34.3	9.8	-19.1	-10.5	45.1	12.0	87.9	44.5	22.1	27.5	98.9	-
Трговија	11.8	-7.4	7.3	11.4	4.4	4.3	5.4	5.1	2.9	5.5	-1.6	-3.6	-4.5	-2.6	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 5

СЕЛЕКТИРАНИ ИНДУСТРИСКИ ДЕЈНОСТИ

	2008	2009	2010	2011	2012	2012				2013											
						Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	сеп	окт	ное	Кв.1	Кв.2	Кв.3	сеп	окт	ное
	годишни промени во %															*придонеси, п.п.*					
Рударство и вадење на камен	9.4	-12.4	-3.8	2.6	1.8	-7.6	-1.6	12.2	4.6	14.4	6.4	-0.8	-9.1	8.4	-16.9	1.7	0.7	-0.1	-1.1	1.0	-2.2
Производство на прехранбени производи	7.6	-2.3	2.8	5.3	15.6	5.8	9.1	20.5	23.1	9.8	2.8	-0.4	3.9	-25.8	18.6	1.1	0.3	-0.1	0.6	-5.0	2.3
Производство на пијалаци	9.9	-0.3	-9.2	-13.9	9.0	-0.7	0.7	-8.5	29.5	1.6	14.2	4.5	8.5	42.6	-25.6	0.1	0.6	0.2	0.3	2.3	-3.8
Производство на тутунски производи	1.9	-3.2	19.6	21.0	-14.9	74.7	17.8	-40.2	-56.1	68.7	-0.2	-4.2	46.4	26.0	14.2	1.9	0.0	-0.2	1.0	0.3	0.3
Производство на облека	-20.0	-11.8	-4.7	11.6	-7.2	-12.9	-15.0	-7.6	6.9	17.1	20.3	21.1	24.8	-19.5	17.4	1.9	1.9	2.0	2.4	-2.5	1.7
Печатење и продукција на снимени медиуми (записи)	57.3	26.8	-34.2	-12.8	31.2	22.5	53.3	40.0	10.2	-13.2	-29.7	1.5	17.6	21.9	20.0	-0.3	-0.7	0.0	0.3	0.4	0.3
Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	1.6	-8.9	-6.2	-19.7	-64.8	-49.4	-83.1	-97.2	-45.6	-42.9	-94.1	-68.9	54.8	-94.8	-99.9	-0.3	-0.1	0.0	0.0	0.0	-0.6
Производство на основни фармацевтски производи и фармацевтски препарати	25.2	-13.2	-2.8	4.4	6.2	-7.8	10.0	18.1	6.8	8.9	-4.3	-1.6	-16.0	-0.9	-27.0	0.3	-0.1	0.0	-0.6	0.0	-1.1
Производство на други неметални минерални производи	-3.0	-12.1	-14.2	9.7	-19.4	-21.5	-14.1	-24.7	-17.5	2.7	0.5	4.9	5.2	8.8	23.4	0.1	0.0	0.3	0.3	0.5	1.1
Производство на метали	-5.3	-43.0	31.8	15.3	-11.1	-10.7	-7.2	-14.0	-12.6	-16.1	-6.8	-14.8	-23.7	-12.5	17.1	-1.7	-0.6	-1.4	-2.5	-1.1	1.2
Производство на фабрикувани метални производи, освен машини и опрема	52.0	38.8	-53.5	7.3	-13.6	-23.2	-20.7	16.9	-25.0	-20.0	-48.2	-57.1	-70.5	-56.9	6.3	-0.5	-1.3	-1.9	-2.9	-1.5	0.1
Производство на електрична опрема	27.8	-24.8	-43.2	33.0	-24.2	-11.9	-12.7	-42.2	-21.1	-2.0	-2.2	11.5	46.0	64.4	8.5	0.0	-0.1	0.3	0.9	1.3	0.2
Производство на останата опрема за транспорт	-18.4	-46.4	44.5	79.6	19.0	-2.0	40.6	11.1	34.6	2.4	35.9	-23.4	-17.7	-6.3	6.4	0.0	0.2	-0.2	-0.2	-0.1	0.0
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-3.1	8.7	14.4	-3.0	-9.5	-16.1	-5.4	11.1	-20.0	1.7	16.0	4.0	28.4	-2.1	-0.2	0.3	1.9	0.4	2.6	-0.2	0.0

Извор: Индекси на индустриското производство (2010=100), Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 6

ИНДИКАТИВНИ КАТЕГОРИИ ЗА ЛИЧНАТА ПОТРОШУВАЧКА

	2008	2009	2010	2011	2012	2011				2012				2013			Најнови податоци		
						Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Септ-13	Окт-13	Ное-13
	реални годишни промени во %																		
Промет во трговија на мало*	3.1	-2.9	2.2	8.2	-5.8	7.4	6.7	9.9	8.4	-5.7	-3.4	-4.7	-9.4	0.9	-8.2	-8.2	-5.8	-5.8	-
Приходи од ДДВ*	1.4	-1.9	5.4	7.9	-11.8	15.1	-0.5	7.3	10.6	-2.8	-12.1	-8.7	-22.5	-26.6	11.5	-0.8	5.5	18.4	15.8
Увоз на стоки за широка потрошувачка*	9.8	-8.7	7.8	1.4	-2.0	4.5	-7.7	4.6	4.8	0.4	0.2	-8.2	0.7	-5.5	1.0	-3.2	-6.2	-9.6	-7.3
Домашно производство на потрошни добра	5.4	-4.5	-1.8	4.7	2.6	2.1	11.3	4.9	0.6	-0.3	3.8	-3.3	9.1	15.7	5.9	6.9	14.5	-6.4	2.5
Кредити на население*	31.8	4.0	2.2	5.1	1.6	1.4	2.8	4.0	5.1	5.7	4.5	1.1	1.6	3.5	3.1	6.4	6.4	7.2	8.2
Просечна нето-плата*	1.9	10.7	1.4	-2.4	-3.0	-2.1	-3.1	-1.9	-2.4	-1.5	-2.6	-3.4	-4.3	-2.3	-1.8	-1.7	-0.3	-0.3	-
Приватни нето-трансфери*	-12.5	18.6	20.2	1.2	8.3	-9.0	-13.9	0.7	24.7	30.4	28.4	0.2	-13.4	-12.2	-13.1	-1.8	7.0	-6.1	-
Пензии*	8.4	9.5	1.1	0.4	0.9	-0.9	-0.2	0.2	2.5	3.4	2.2	1.5	-3.4	4.9	6.5	7.2	8.0	5.6	6.9

*реалните стапки на раст се пресметени од НБРМ, со делење на номиналните стапки на раст со годишната инфлација, мерена според трошоците на живот.

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и пресметки на НБРМ.

Табела 7

ИНДИКАТИВНИ КАТЕГОРИИ ЗА ИНВЕСТИЦИИТЕ

	2008	2009	2010	2011	2012	2011				2012				2013			Најнови податоци		
						Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Септ-13	Окт-13	Ное-13
	реални годишни промени во %, освен за СДИ промените на реалните износи се во милиони денари																		
Увоз на средства за работа*	19.4	-3.3	-12.7	2.2	-5.1	8.3	16.9	-6.6	-6.0	-9.3	-11.2	-0.1	0.1	10.1	22.9	-1.0	15.0	-2.6	14.3
Извршени градежни работи*	16.3	14.9	12.9	29.4	6.1	55.4	52.8	13.4	18.8	-21.1	-12.3	39.9	6.8	81.6	39.4	18.8	25.5	96.4	-
Домашно производство на капитални производи	-1.0	-23.1	-10.8	56.1	2.3	49.9	59.9	64.3	50.4	11.9	-5.8	3.6	1.4	14.9	2.6	1.2	-10.7	12.1	-1.6
Државни капитални инвестиции*	36.7	-32.3	12.4	11.1	2.4	19.5	70.8	-16.5	-0.8	2.4	-25.5	-0.3	34.7	-7.3	3.4	-12.9	-35.4	16.5	-35.2
Странски директни инвестиции**	-8,211.9	-14,385.6	766.5	9,310.5	-12,836.0	9,856.9	-3,259.1	67.8	2,645.0	-6,545.7	158.5	-4768.4	-3392.7	173.5	1,844.0	5,921.5	1,872.3	660.1	-
Долгорочни кредити на претпријатија*	25.9	8.6	9.1	6.6	-2.5	10.3	12.9	11.5	6.6	7.7	5.5	-3.0	-2.4	-6.7	-10.9	-2.1	-2.1	-1.5	-2.7
Залихи на готови производи***	-5.5	-2.2	-3.2	7.3	-6.0	5.9	19.5	18.2	6.0	-3.9	-1.8	-8.8	0.2	-5.1	-4.1	-3.1	0.0	1.7	-7.4

*реалните стапки на раст се пресметени од НБРМ, со делење на номиналните стапки на раст со годишната инфлација, мерена според трошоците на живот.

**реалните износи се пресметани од НБРМ, со делење на номиналните износи со нивото на индексот на потрошувачките цени.

*** податоците од јануари 2013 година се со нова базна година и нова пондерациска структура.

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и пресметки на НБРМ.

Табела 8

БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА (Централен буџет и буџети на фондови)

во милиони денари	2012				Вкупно 2012	2013					Јан.-Ное. 2013	годишни стапки на промени во 2013 година (во %)						придонеси кон год.раст на приходи и расходи, во п.п.		процент на реализација	Ребаланс на Буџет за 2013
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Окт.	Ное.		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Окт.	Ное.	Јан.-Ное.	Ное.	Јан.-Ное.	Јан.-Ное.	
ВКУПНИ ПРИХОДИ	***31,798***	***35,133***	***35,446***	***35,696***	***138,073***	***29,901***	***36,151***	***36,983***	***11,837***	***11,458***	***126,330***	***-6.0***	***2.9***	***4.3***	***8.0***	***3.6***	***1.5***	***3.6***	***1.5***	***84.6***	***149,291***
Даночни приходи и придонеси	**27,872**	**28,962**	**30,368**	**30,180**	**117,382**	**26,476**	**30,665**	**31,075**	**10,308**	**10,124**	**108,648**	**-5.0**	**5.9**	**2.3**	**8.1**	**4.7**	**2.1**	**4.1**	**1.8**	**86.4**	**125,752**
Даночни приходи (ССП)	210	192	224	372	998	249	214	210	76	71	820	18.6	11.5	-6.3	-47.6	-43.2	-8.5	-0.5	-0.1	57.4	1,428
Даноци	18,217	18,592	20,013	18,797	75,619	16,507	20,015	20,194	6,645	6,262	69,623	-9.4	7.7	0.9	12.1	4.2	1.3	2.3	0.7	85.2	81,700
Персонален данок на доход	2,298	2,363	2,276	2,616	9,553	2,436	2,475	2,425	828	866	9,030	6.0	4.7	6.5	19.1	6.3	6.9	0.5	0.5	87.2	10,350
Данок на добивка	964	1,312	661	715	3,652	1,617	1,247	708	181	188	3,941	67.7	-5.0	7.1	-35.4	-11.3	14.9	-0.2	0.4	98.5	4,003
ДДВ	9,798	9,100	10,460	9,111	38,469	7,441	10,520	10,669	3,459	3,430	35,519	-24.1	15.6	2.0	19.9	17.1	1.0	4.5	0.3	78.6	45,184
Акцизи	3,399	4,034	4,733	4,430	16,596	3,168	3,807	4,669	1,675	1,334	14,653	-6.8	-5.6	-1.4	20.1	-3.3	-1.9	-0.4	-0.2	99.7	14,693
Увозни давачки	932	994	1,046	1,095	4,067	1,015	1,085	1,041	383	344	3,868	8.9	9.2	-0.5	0.8	-11.3	3.4	-0.4	0.1	98.1	3,942
Други даноци	826	789	837	830	3,282	830	881	682	119	100	2,612	0.5	11.7	-18.5	-59.7	-64.8	-13.8	-1.7	-0.3	74.0	3,528
Придонеси	9,445	10,178	10,131	11,011	40,765	9,720	10,436	10,671	3,587	3,791	38,205	2.9	2.5	5.3	3.6	7.2	4.0	2.3	1.2	89.6	42,624
Фонд за ПИОМ	6,375	6,876	6,836	7,437	27,524	6,537	7,017	7,194	2,422	2,614	25,784	2.5	2.1	5.2	3.7	9.4	3.9	2.0	0.8	90.5	28,505
Агенција за вработување	402	437	435	472	1,746	413	446	455	153	154	1,621	2.7	2.1	4.6	2.7	2.0	3.0	0.0	0.0	90.1	1,800
Фонд за здравствено осигурување	2,668	2,865	2,860	3,102	11,495	2,770	2,973	3,022	1,012	1,023	10,800	3.8	3.8	5.7	3.6	2.8	4.2	0.3	0.3	87.7	12,319
Неданочни приходи	**2,782**	**3,081**	**3,683**	**3,038**	**12,584**	**2,570**	**2,165**	**4,479**	**1,041**	**732**	**10,987**	**-7.6**	**-29.7**	**21.6**	**-4.8**	**-28.8**	**-5.8**	**-2.7**	**-0.5**	**78.0**	**14,094**
Капитални приходи	**746**	**2,697**	**623**	**367**	**4,433**	**299**	**2,461**	**293**	**139**	**58**	**3,250**	**-59.9**	**-8.8**	**-53.0**	**25.2**	**-39.6**	**-23.9**	**-0.3**	**-0.8**	**73.1**	**4,444**
Странски донации	**280**	**296**	**595**	**1,874**	**3,045**	**456**	**752**	**1,008**	**328**	**490**	**3,034**	**62.9**	**154.1**	**69.4**	**55.5**	**250.0**	**99.3**	**3.2**	**1.2**	**68.9**	**4,401**
Приходи од наплатени заеми	**118**	**97**	**177**	**237**	**629**	**100**	**108**	**128**	**21**	**54**	**411**	**-15.3**	**11.3**	**-27.7**	**50.0**	**-58.8**	**-23.5**	**-0.7**	**-0.1**	**68.5**	**600**
ВКУПНИ РАСХОДИ	***36,328***	***38,650***	***39,424***	***41,438***	***155,840***	***41,348***	***38,509***	***38,946***	***13,183***	***12,248***	***144,234***	***13.8***	***-0.4***	***-1.2***	***8.4***	***-1.6***	***3.8***	***-1.6***	***3.8***	***85.6***	***168,541***
Тековни трошоци	**32,113**	**34,935**	**35,005**	**35,030**	**137,083**	**37,303**	**34,526**	**34,989**	**11,974**	**11,248**	**130,040**	**16.2**	**-1.2**	**0.0**	**7.5**	**2.9**	**4.8**	**2.6**	**4.3**	**87.6**	**148,387**
Плати и надоместоци	5,680	5,702	5,650	5,682	22,714	5,618	5,646	5,637	1,881	1,897	20,679	-1.1	-1.0	-0.2	-0.6	0.0	-0.7	0.0	-0.1	89.9	22,999
Стоки и услуги	3,739	3,322	3,346	4,245	14,652	4,109	3,679	3,014	1,343	874	13,019	9.9	10.7	-9.9	8.5	-20.5	2.2	-1.8	0.2	74.0	17,591
Трансфери	22,164	25,110	24,416	23,811	95,501	26,413	24,303	25,226	8,454	8,146	92,542	19.2	-3.2	3.3	8.6	6.4	6.2	4.0	3.9	89.3	103,673
Трансфери (ССП)	208	191	345	452	1,196	219	191	298	130	113	951	5.3	0.0	-13.6	-35.0	71.2	-5.8	0.4	0.0	76.3	1,247
Социјални трансфери	17,015	17,254	17,529	17,878	69,676	17,933	18,436	18,891	6,274	6,323	67,857	5.4	6.9	7.8	4.0	7.5	6.5	3.6	3.0	90.5	74,961
Други трансфери	4,941	7,665	6,542	5,481	24,629	8,261	5,676	6,037	2,050	1,710	23,734	67.2	-25.9	-7.7	32.3	0.2	5.9	0.0	1.0	86.4	27,465
Каматни плаќања	530	801	1,593	1,292	4,216	1,163	898	1,112	296	331	3,800	119.4	12.1	-30.2	31.0	19.5	10.9	0.4	0.3	92.1	4,124
Камати по домашен долг	242	347	291	426	1,306	311	548	304	220	244	1,627	28.5	57.9	4.5	71.9	60.5	40.3	0.7	0.3	101.4	1,604
Камати по надворешен долг	288	454	1,302	866	2,910	852	350	808	76	87	2,173	195.8	-22.9	-37.9	-22.4	-30.4	-4.1	-0.3	-0.1	86.2	2,520
Капитални трошоци	**4,215**	**3,715**	**4,419**	**6,408**	**18,757**	**4,045**	**3,983**	**3,957**	**1,209**	**1,000**	**14,194**	**-4.0**	**7.2**	**-10.5**	**18.1**	**-34.4**	**-4.7**	**-4.2**	**-0.5**	**70.4**	**20,154**
БУЏЕТСКИ ДЕФИЦИТ / СУФИЦИТ	***-4,530***	***-3,517***	***-3,978***	***-5,742***	***-17,767***	***-11,447***	***-2,358***	***-1,963***	***-1,346***	***-790***	***-17,904***	***152.7***	***-33.0***	***-50.7***	***12.3***	***-43.1***	***22.5***	***-***	***-***	***93.0***	***-19,250***

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Табела 9

НАДВОРЕШНОТРГОВСКА РАЗМЕНА СПОРЕД СМТК

во милиони евра	**Вкупно**	Производи за храна	Пијалоци и тутун	Суровини освен гориво	Минерални горива, мазива и сл.	Животински и растителни масла	Хемиски производи	Производи класирани по материјали	Машини транспортни уреди	Разни готови производи	Трансакции и неспомната стока
	ИЗВОЗ										
2008	**2,698**	210	149	183	211	8	123	1,079	127	606	1
2009	**1,937**	202	141	123	145	6	123	551	110	535	1
2010	**2,535**	249	153	196	195	8	288	750	150	542	2
2011	**3,198**	267	170	207	266	13	538	883	253	599	2
2012	**3,114**	264	185	206	199	12	529	807	309	601	1
1	**211**	11	15	14	18	1	35	53	20	44	0
2	**237**	13	18	13	16	1	44	61	23	48	0
3	**268**	22	12	18	16	1	51	69	27	52	0
4	**240**	24	9	15	20	1	40	70	22	39	0
5	**279**	23	14	22	16	1	52	77	27	47	0
6	**277**	25	15	17	15	1	39	79	29	56	0
7	**274**	22	29	19	16	1	36	64	25	62	0
8	**248**	23	10	17	20	1	40	70	24	43	0
9	**271**	27	13	16	14	1	45	74	28	53	0
10	**274**	30	13	22	13	1	51	69	27	48	0
11	**272**	25	15	19	17	1	51	64	29	52	0
12	**263**	19	22	15	17	1	46	58	28	58	0
2013											
1	**230**	13	21	18	11	1	42	53	23	48	0
2	**231**	13	8	16	5	1	44	62	27	53	0
3	**260**	23	12	19	7	1	56	53	33	57	0
4	**278**	27	14	20	7	0	54	77	33	46	0
5	**255**	24	13	20	7	0	51	66	33	40	0
6	**272**	25	27	16	7	0	55	55	32	55	0
7	**312**	25	30	20	9	0	47	78	37	65	0
8	**244**	24	8	15	8	1	55	49	36	48	0
9	**269**	28	14	17	6	1	50	65	39	49	0
10	**282**	28	15	18	5	1	56	71	40	46	0
11	**285**	23	11	16	4	1	57	69	43	61	0
	УВОЗ										
2008	**4,664**	424	35	236	956	46	416	1,257	986	308	1
2009	**3,637**	401	37	145	583	33	408	868	873	282	7
2010	**4,137**	421	44	219	729	39	500	1,048	831	302	4
2011	**5,038**	483	49	263	1,034	55	596	1,404	841	310	4
2012	**5,062**	529	58	232	1,078	62	575	1,423	798	303	5
1	**369**	35	4	20	106	5	31	100	51	18	0
2	**356**	35	3	16	113	5	44	58	63	19	0
3	**440**	50	8	29	102	7	57	101	63	24	0
4	**458**	45	5	29	67	3	44	171	69	23	2
5	**454**	43	5	32	84	6	54	139	65	26	0
6	**395**	43	4	24	70	6	46	114	63	24	0
7	**413**	45	6	10	70	3	58	128	70	24	0
8	**407**	43	5	15	97	5	46	100	70	26	0
9	**402**	45	3	9	80	6	47	123	58	30	0
10	**462**	51	5	15	100	6	54	127	71	33	0
11	**457**	48	6	18	95	6	49	134	72	29	0
12	**449**	48	4	15	95	3	46	128	83	26	1
2013											
1	**374**	41	3	13	83	5	45	116	51	16	0
2	**364**	34	4	12	53	5	53	117	64	22	0
3	**399**	39	6	16	63	2	59	113	70	30	0
4	**460**	49	4	20	72	3	62	132	88	30	0
5	**433**	42	4	14	63	3	58	144	77	28	0
6	**397**	41	6	8	56	4	57	121	81	24	0
7	**451**	48	6	12	78	5	57	133	82	28	2
8	**364**	37	5	10	69	3	52	109	55	23	0
9	**393**	39	5	12	62	5	44	128	68	29	0
10	**444**	47	5	17	75	6	65	130	68	31	0
11	**438**	43	5	14	62	5	50	150	80	29	0

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 10

БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА

	2008	**2009**	**2010**	**2011**	**Кв.1**	**Кв.2**	**Кв.3**	**Кв.4**	**2012**	**Кв.1**	**Кв.2**	**Кв.3**	10	**I-X 2013**
	во милиони евра													
I. Тековна сметка	**-862.2**	**-457.1**	**-143.6**	**-189.1**	-108.9	-66.3	69.9	-120.4	**-225.7**	-113.1	-110.9	136.3	-19.0	-106.7
А. Стоки	**-1,762.5**	**-1,559.6**	**-1,447.8**	**-1,648.3**	-402.8	-454.2	-394.2	-505.4	**-1,756.6**	-375.2	-436.8	-341.5	-145.5	-1,299.0
- Извоз на стоки, ф.о.б	**2,692.6**	**1,932.6**	**2,530.1**	**3,210.9**	712.3	795.1	791.5	808.0	**3,106.9**	719.6	803.3	823.6	279.4	2,625.9
- Увоз на стоки, ф.о.б.	**-4,455.1**	**-3,492.2**	**-3,977.9**	**-4,859.2**	-1,115.1	-1,249.3	-1,185.7	-1,313.4	**-4,863.5**	-1,094.9	-1,240.1	-1,165.1	-424.9	-3,924.9
Б. Услуги	**9.3**	**16.5**	**36.8**	**96.7**	-4.3	18.6	39.8	-8.0	**46.1**	7.4	-2.1	53.5	6.5	65.3
- Приливи	**692.0**	**617.6**	**681.3**	**797.2**	168.1	196.6	245.4	208.8	**818.9**	169.2	208.7	261.4	76.3	715.6
- Одлив	**-682.8**	**-601.1**	**-644.6**	**-700.5**	-172.4	-178.0	-205.6	-216.8	**-772.8**	-161.9	-210.8	-207.9	-69.8	-650.3
В. Доход	**-94.4**	**-47.3**	**-99.9**	**-131.2**	-35.4	-38.4	-33.6	-40.3	**-147.7**	-49.5	-40.5	-43.0	-16.2	-149.2
- Приливи	**185.2**	**128.0**	**146.6**	**161.4**	41.8	39.9	41.7	39.3	**162.7**	39.2	40.3	37.1	11.9	128.5
- Одлив	**-279.6**	**-175.3**	**-246.5**	**-292.6**	-77.2	-78.3	-75.2	-79.6	**-310.4**	-88.7	-80.8	-80.2	-28.1	-277.7
Г. Тековни трансфери	**985.5**	**1,133.3**	**1,367.3**	**1,493.7**	333.6	407.7	457.9	433.3	**1,632.5**	304.2	368.5	467.4	136.1	1,276.2
- Приливи	**1,033.2**	**1,181.0**	**1,414.0**	**1,542.3**	345.7	420.6	472.1	449.4	**1,687.7**	318.6	388.3	484.3	143.5	1,334.8
- Одлив	**-47.7**	**-47.7**	**-46.7**	**-48.6**	-12.1	-12.9	-14.2	-16.1	**-55.2**	-14.4	-19.9	-16.9	-7.4	-58.6
II. Капитална и финансиска сметка	**886.2**	**430.0**	**142.3**	**179.9**	97.2	60.6	-73.3	123.3	**207.9**	109.6	107.1	-142.1	13.3	87.8
А. Капитална сметка	**-12.2**	**20.2**	**12.5**	**8.9**	3.6	2.1	7.3	7.0	**20.0**	4.8	7.1	3.3	-0.6	14.6
- Приливи	**0.0**	**25.4**	**25.7**	**22.0**	7.3	5.6	10.5	11.3	**34.7**	6.8	12.0	8.0	2.9	29.6
- Одлив	**-12.2**	**-5.3**	**-13.2**	**-13.0**	-3.7	-3.5	-3.2	-4.3	**-14.6**	-2.0	-4.9	-4.7	-3.5	-15.1
Б. Финансиска сметка	**898.4**	**409.8**	**129.8**	**170.9**	93.6	58.5	-80.6	116.3	**187.8**	104.8	100.0	-145.4	13.9	73.3
1. Директни инвестиции	**409.4**	**136.9**	**158.6**	**336.8**	74.1	0.3	-41.0	44.7	**78.1**	80.5	32.0	71.2	25.7	209.3
Директни инвестиции во странство	**9.5**	**-8.1**	**-1.4**	**0.0**	-0.5	4.5	2.5	-0.5	**6.0**	-0.1	0.1	0.6	-0.1	0.5
Директни инвестиции во земјата	**399.9**	**145.0**	**160.0**	**336.8**	74.6	-4.3	-43.5	45.2	**72.0**	80.5	31.9	70.6	25.8	208.8
2. Портфолио инвестиции	**-50.6**	**104.0**	**-56.8**	**-75.8**	0.9	7.4	62.4	6.6	**77.3**	-137.3	-2.4	-6.3	-1.9	-148.1
Средства	**-0.5**	**-37.6**	**-21.9**	**-23.9**	-4.9	-9.0	11.6	-5.0	**-7.3**	-7.3	-11.4	-6.6	-2.5	-27.9
Обврски	**-50.1**	**141.7**	**-34.9**	**-51.8**	5.8	16.4	50.8	11.5	**84.6**	-130.0	8.9	0.3	0.6	-120.2
3. Останати инвестиции	**464.4**	**245.8**	**89.7**	**241.2**	25.1	-10.1	-36.1	195.9	**174.8**	205.6	-23.9	-180.0	-14.4	-12.7
3.1. Средства	**207.4**	**-107.0**	**-159.7**	**-400.0**	-80.5	40.3	-125.0	65.0	**-100.1**	-193.3	-116.3	-21.4	-3.8	-334.8
3.1.1. Трговски кредити	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1.2. Заеми	**-4.7**	**-19.1**	**7.2**	**-230.2**	-70.2	53.9	-29.4	125.9	**80.2**	-165.6	-47.4	79.5	-3.2	-136.6
3.1.2.1. Монетарна власт	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**-233.1**	-63.4	55.5	-26.7	131.6	**97.0**	-167.9	-58.4	78.6	-3.0	-150.8
3.1.2.2. Држава	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1.2.3. Банки	**-0.3**	**-16.0**	**6.9**	**3.7**	-7.2	-3.6	-2.6	-7.1	**-20.5**	2.8	10.6	1.0	0.1	14.6
3.1.2.4. Останати сектори	**-4.4**	**-3.2**	**0.4**	**-0.9**	0.3	2.0	-0.1	1.4	**3.6**	-0.5	0.4	-0.1	-0.3	-0.4
3.1.3. Валути и депозити	**211.3**	**-88.1**	**-167.1**	**-169.8**	-10.3	-13.7	-95.6	-61.2	**-180.7**	-27.8	-68.6	-101.1	-0.6	-198.2
3.1.3.1. Монетарна власт	**16.0**	**0.0**	**0.6**	**0.1**	0.0	0.0	0.0	0.0	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1.3.2. Држава	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1.3.3. Банки	**238.5**	**-86.0**	**-78.6**	**-36.4**	47.3	57.9	-44.6	-14.0	**46.6**	9.6	-2.3	-47.4	22.8	-17.2
3.1.3.4. Останати сектори	**-43.2**	**-2.0**	**-89.1**	**-133.5**	-57.6	-71.6	-51.0	-47.1	**-227.3**	-37.4	-66.4	-53.8	-23.5	-181.0
3.1.4. Останати средства	**0.8**	**0.1**	**0.2**	**-0.1**	0.0	0.1	-0.1	0.3	**0.4**	0.1	-0.2	0.2	0.0	0.0
3.2. Обврски	**256.9**	**352.8**	**249.4**	**641.2**	105.5	-50.4	88.9	130.9	**274.9**	398.9	92.3	-158.5	-10.6	322.1
3.2.1. Трговски кредити	**-4.4**	**169.1**	**71.2**	**-12.7**	50.6	20.1	-14.7	113.6	**169.5**	-34.7	10.8	-102.9	10.6	-116.2
3.2.2. Заеми	**241.9**	**69.9**	**121.4**	**665.2**	61.6	-101.4	104.9	-60.5	**4.7**	438.3	91.3	-52.0	-3.2	474.4
3.2.2.1. Монетарна власт	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**232.5**	63.7	-55.9	26.0	-108.8	**-75.0**	146.2	47.9	-68.3	2.0	127.8
3.2.2.2. Држава	**36.1**	**7.0**	**38.9**	**367.5**	1.8	-12.8	80.1	-7.1	**61.9**	281.0	4.1	0.6	-3.3	282.5
3.2.2.3. Банки	**-17.0**	**58.9**	**110.7**	**46.7**	1.9	-20.0	-0.9	10.0	**-9.1**	19.6	42.2	-22.4	-9.7	29.8
3.2.2.4. Останати сектори	**222.7**	**4.0**	**-28.1**	**18.5**	-5.8	-12.7	-0.3	45.5	**26.7**	-8.5	-3.0	38.1	7.8	34.3
3.2.3. Валути и депозити	**12.1**	**26.0**	**-2.8**	**-61.9**	1.8	24.7	-5.6	45.2	**66.2**	-10.0	2.7	-8.6	-20.5	-36.3
3.2.3.1. Монетарна власт	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.2.3.2. Држава	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.2.3.3. Банки	**12.1**	**26.0**	**-2.8**	**-61.9**	1.8	24.7	-5.6	45.2	**66.2**	-10.0	2.7	-8.6	-20.5	-36.3
3.2.3.4. Останати сектори	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	**0.0**	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.2.4. Останати обврски	**7.4**	**87.9**	**59.5**	**50.5**	-8.6	6.2	4.3	32.6	**34.6**	5.3	-12.4	5.0	2.5	0.3
4. Бруто официјални резерви /1	**75.3**	**-76.9**	**-61.7**	**-331.3**	-6.5	60.9	-65.8	-130.9	**-142.3**	-43.9	94.3	-30.3	4.6	24.7
III. Нето грешки и пропусти	**-24.0**	**27.1**	**1.3**	**9.2**	11.7	5.7	3.4	-2.9	**17.8**	3.5	3.8	5.8	5.7	18.9

1/ Без ценовни промени и курсни разлики.

Извор: НБРМ.

Табела 11

МЕНУВАЧКИ ПАЗАР

	БАНКИ			МЕНУВАЧНИЦИ			ВКУПНО		
	Понуда	Побарувачка	Нето-откуп	Понуда	Побарувачка	Нето-откуп	Понуда	Побарувачка	Нето-откуп
	во милиони евра								
2004	**286.3**	**149.2**	**137.1**	**494.6**	**266.3**	**228.3**	**780.9**	**415.5**	**365.4**
2005	**340.3**	**108.6**	**231.7**	**541.1**	**235.6**	**305.5**	**881.4**	**344.2**	**537.2**
2006	**429.7**	**126.5**	**303.2**	**555.8**	**208.0**	**347.8**	**985.5**	**334.5**	**651.0**
2007	**470.7**	**191.5**	**279.2**	**609.1**	**200.8**	**408.3**	**1,079.9**	**392.4**	**687.5**
2008	**544.6**	**317.4**	**227.2**	**585.0**	**209.3**	**375.7**	**1,129.6**	**526.6**	**602.9**
2009	**476.2**	**282.0**	**194.3**	**766.6**	**197.1**	**569.5**	**1,242.8**	**479.1**	**763.8**
2010	**480.3**	**175.1**	**305.2**	**815.9**	**148.5**	**667.5**	**1,296.3**	**323.6**	**972.7**
2011	**464.4**	**165.6**	**298.7**	**924.2**	**146.8**	**777.3**	**1,388.5**	**312.5**	**1,076.1**
1	29.8	12.0	17.8	47.5	9.7	37.7	77.3	21.7	55.6
2	30.6	12.1	18.5	48.3	12.1	36.2	78.9	24.2	54.7
3	33.4	16.8	16.6	51.2	12.6	38.5	84.6	29.5	55.1
4	34.0	15.4	18.6	63.6	11.6	52.0	97.7	27.0	70.7
5	36.1	15.9	20.2	62.6	12.7	49.9	98.7	28.6	70.1
6	36.6	15.9	20.7	64.1	12.7	51.4	100.6	28.5	72.1
7	42.4	16.0	26.4	108.0	12.6	95.4	150.4	28.6	121.8
8	43.8	14.0	29.9	103.4	12.1	91.3	147.2	26.1	121.2
9	38.2	10.8	27.5	91.3	12.5	78.8	129.6	23.3	106.3
10	36.9	10.6	26.3	82.9	12.6	70.3	119.8	23.2	96.6
11	39.7	11.5	28.2	80.4	12.6	67.8	120.1	24.1	96.0
12	62.8	14.7	48.1	120.8	12.9	107.9	183.6	27.6	156.0
2012	**399.5**	**111.2**	**288.3**	**1,081.1**	**161.7**	**919.5**	**1,480.6**	**272.9**	**1,207.8**
1	34.0	8.7	25.3	76.3	10.3	65.9	110.2	19.0	91.3
2	30.1	7.7	22.4	61.3	11.1	50.2	91.4	18.9	72.6
3	32.2	9.1	23.1	77.8	13.0	64.8	110.0	22.0	88.0
4	33.4	8.1	25.4	90.2	11.4	78.9	123.7	19.4	104.3
5	36.7	10.6	26.1	95.6	12.9	82.8	132.3	23.4	108.9
6	32.9	9.3	23.6	85.5	15.4	70.1	118.4	24.7	93.6
7	39.0	11.4	27.6	127.5	14.5	113.0	166.5	25.9	140.6
8	36.6	10.8	25.8	109.5	13.0	96.5	146.1	23.9	122.2
9	31.7	9.5	22.2	86.9	13.1	73.8	118.7	22.6	96.0
10	33.0	8.5	24.5	97.9	14.1	83.9	131.0	22.6	108.4
11	30.0	8.4	21.6	83.5	15.1	68.4	113.6	23.5	90.1
12	29.9	9.1	20.7	89.0	17.8	71.2	118.9	27.0	91.9
2013	**314.1**	**108.6**	**205.4**	**1,098.5**	**192.0**	**906.5**	**1,412.6**	**300.6**	**1,111.9**
1	24.5	8.8	15.7	67.8	14.2	53.6	92.3	23.1	69.2
2	25.8	6.9	18.9	69.9	14.3	55.6	95.7	21.2	74.5
3	25.5	9.1	16.4	71.7	17.0	54.7	97.2	26.1	71.0
4	25.9	10.2	15.7	90.2	18.2	72.1	116.1	28.4	87.8
5	25.1	8.9	16.2	92.1	15.4	76.6	117.2	24.3	92.9
6	23.9	9.7	14.2	87.3	15.5	71.8	111.2	25.2	86.0
7	28.7	11.7	17.0	126.9	17.7	109.3	155.6	29.3	126.3
8	27.3	9.0	18.3	118.2	15.1	103.1	145.4	24.1	121.4
9	27.4	8.3	19.1	98.1	15.1	83.0	125.5	23.4	102.1
10	28.3	9.4	18.9	97.3	16.4	80.9	125.6	25.8	99.8
11	25.4	7.4	18.0	79.0	16.3	62.7	104.4	23.7	80.7
12	26.3	9.2	17.1	100.1	16.9	83.2	126.3	26.1	100.3

Извор: НБРМ.

Табела 12

НЕДК И РЕДК

	НЕДК	РЕДК-ТЖ	Релативни цени - ТЖ	РЕДК - ЦП	Релативни цени - ЦП
	индекси 2006=100				
2004	97.9	106.5	108.8	104.3	106.7
2005	99.8	102.2	102.5	101.2	101.4
2006	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
2007	99.6	97.2	97.6	96.6	97.0
2008	100.6	98.7	98.1	97.2	96.6
2009	106.6	99.7	93.5	98.5	92.4
2010	106.0	97.0	91.5	99.5	93.9
2011	106.9	96.5	90.3	101.7	95.2
1	106.8	97.4	91.2	101.0	94.6
2	106.5	97.5	91.6	100.8	94.7
3	106.5	97.8	91.8	103.0	96.7
4	106.4	97.4	91.6	102.8	96.5
5	105.9	96.7	91.3	101.5	95.9
6	106.1	96.0	90.4	101.5	95.6
7	106.5	95.6	89.7	100.7	94.5
8	107.5	96.5	89.8	102.8	95.6
9	107.6	95.8	89.0	101.9	94.7
10	107.8	95.7	88.8	101.8	94.5
11	107.7	95.9	89.0	101.4	94.2
12	107.6	96.2	89.4	101.7	94.5
2012	108.3	97.3	89.8	103.2	95.4
1	107.5	97.9	91.1	100.7	93.7
2	107.5	98.0	91.2	102.5	95.3
3	107.8	97.5	90.4	103.6	96.1
4	106.2	96.5	90.9	101.6	95.7
5	108.2	97.9	90.5	103.5	95.7
6	109.1	97.6	89.5	104.3	95.6
7	108.7	96.2	88.5	103.6	95.3
8	108.9	97.2	89.3	102.8	94.5
9	109.2	97.7	89.5	104.4	95.6
10	108.8	96.8	88.9	103.5	95.1
11	108.5	96.5	89.0	103.7	95.5
12	108.8	97.2	89.3	104.5	96.1
2013					
1	108.4	97.8	90.2	104.0	95.9
2	108.4	97.8	90.2	103.4	95.3
3	108.1	96.8	89.5	102.9	95.1
4	108.4	98.0	90.4	103.9	95.8
5	108.3	97.8	90.2	102.9	95.0
6	109.7	98.4	89.7	104.4	95.2
7	109.8	97.6	88.9	104.0	94.7
8	110.7	98.8	89.2	103.2	93.2
9	110.8	98.5	88.9	105.1	94.8
10	110.9	98.4	88.7	104.3	94.1
11	111.0	98.6	88.8	103.9	93.6

Извор: НБРМ.

Табела 13

ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

	Просечен курс				Курс на крај на период			
	Ден/CHF	Ден/GBP	Ден/USD	Ден/EUR	Ден/CHF	Ден/GBP	Ден/USD	Ден/EUR
2004	39.7337	90.4298	49.4105	61.3377	39.7085	86.4983	45.0676	61.3100
2005	39.5871	89.6186	49.2919	61.2958	39.3402	89.2717	51.8589	61.1779
2006	38.8981	89.7611	48.7854	61.1885	38.0696	91.1007	46.4496	61.1741
2007	37.2534	89.4324	44.7184	61.1838	36.8596	83.2901	41.6564	61.2016
2008	38.6300	77.1265	41.8646	61.2654	41.0428	63.0387	43.5610	61.4123
2009	40.5769	68.8041	44.0766	61.2728	41.1165	67.6695	42.6651	61.1732
2010	44.5956	71.7150	46.4574	61.5150	49.3026	71.5008	46.3140	61.5050
2011	49.9881	70.8931	44.2281	61.5289	50.5964	73.6322	47.5346	61.5050
1	48.1809	72.4702	45.9858	61.5116	47.5236	71.4427	44.8614	61.5050
2	47.4083	72.6380	45.0951	61.5075	48.0545	71.9104	44.6919	61.5050
3	47.8229	71.0588	43.9906	61.5183	47.3456	69.9923	43.6595	61.5162
4	47.4222	69.7080	42.6383	61.5200	47.8064	68.9834	41.3947	61.5125
5	49.0049	70.0430	42.8266	61.5297	50.7237	71.0577	43.1713	61.6141
6	50.9005	69.5135	42.8109	61.6103	51.1964	68.4819	42.7175	61.6200
7	52.2133	69.5330	43.1423	61.6168	53.9524	70.4154	43.1998	61.6029
8	55.0191	70.1998	42.9071	61.5086	52.0182	69.5301	42.4562	61.5063
9	51.4977	70.4906	44.5426	61.5027	50.3842	70.6415	45.1737	61.5040
10	50.0403	70.6839	44.9128	61.5042	50.3685	69.9437	43.4357	61.5050
11	49.9897	71.6720	45.3129	61.5025	50.0826	72.0569	46.1243	61.5114
12	50.1034	72.8051	46.6049	61.5134	50.5964	73.6322	47.5346	61.5050
2012								
1	50.7711	73.8973	47.6848	61.5049	51.0584	73.5882	46.9146	61.5050
2	50.9539	73.5147	46.5380	61.5024	51.0373	72.5321	45.7113	61.5000
3	50.9953	73.6944	46.5718	61.5016	51.0627	73.7558	46.0505	61.5050
4	51.1828	74.7904	46.7293	61.5394	51.2153	75.4693	46.5115	61.5301
5	51.3028	76.5755	47.9980	61.6301	51.2749	77.1936	49.5105	61.5812
6	51.2945	76.4874	49.2161	61.6075	51.2320	76.3908	48.9532	61.6321
7	51.2608	78.0377	50.0522	61.5723	51.2224	78.8845	50.2353	61.5181
8	51.2045	78.0567	49.7112	61.5004	51.2127	77.7415	49.0285	61.5013
9	50.8721	77.0299	47.8767	61.5031	50.8313	77.0638	47.5644	61.5008
10	50.8325	76.2839	47.4019	61.4990	50.8890	76.2831	47.4459	61.4994
11	51.0251	76.5473	47.9742	61.5015	51.0673	75.8768	47.3298	61.5004
12	50.8933	75.7020	46.9413	61.5013	50.9106	75.2800	46.6510	61.5000
2013								
1	50.1280	74.0866	46.3616	61.5043	49.6378	71.6662	45.4258	61.5111
2	50.0665	71.5578	46.0427	61.5996	50.6022	71.3133	47.0476	61.6183
3	50.2843	71.7134	47.5128	61.6552	50.6247	73.0126	48.0544	61.6153
4	50.5582	72.5475	47.3870	61.6510	50.2056	73.0421	47.0125	61.6475
5	49.7118	72.6641	47.4611	61.6522	49.3733	72.0492	47.6302	61.6525
6	50.0172	72.3482	46.7918	61.6694	49.9936	71.9577	47.1576	61.6821
7	49.8603	71.5884	47.1648	61.6491	49.8689	70.9210	46.3063	61.5133
8	49.8569	71.5340	46.1982	61.4965	49.9650	72.0263	46.4729	61.5069
9	49.8388	72.9867	46.1178	61.5009	50.2126	73.2148	45.4313	61.5004
10	49.9424	72.6330	45.1255	61.5027	49.8157	71.8630	44.7165	61.5075
11	49.9388	73.3669	45.5824	61.5075	50.0289	73.8824	45.2029	61.5256
12	50.3158	73.6574	44.9929	61.6131	50.1764	73.5429	44.6284	61.5113

Извор: НБРМ.

Табела 14

ТЕКОВИ НА КРЕИРАЊЕ И ПОВЛЕКУВАЊЕ НА ПРИМАРНИ ПАРИ

	Кумулативна промена I-XII.2012	Кумулативна промена XI.2013-XII.2012	Месечна промена XI.2013 /X.2013
	во милиони денари		
Примарни пари*	3.390	-4.394	-2.119
Депозити на држава	-12.153	4.100	1.108
Девизни трансакции	5.589	-3.758	-184
Банки	8.463	467	0
Држава	-2.874	-4.225	-184
Благајнички записи	6.285	500	3
Репо операции	2.700	-2.700	0
Расположив депозит	-1.158	-5.167	-3.171
Останати ставки	2.127	2.632	125

*Примарните пари не вклучуваат задолжителна резерва во девизи.
Извор: НБРМ.

Табела 15

БИЛАНС НА НБРМ (СКРАТЕНА ФОРМА)

	Кумулативна промена I - XII.2012	Кумулативна промена XII.2012 - XI.2013	Месечна промена XI.2013 /X.2013	Состојба XI.2013
	во милиони денари			
Примарни пари*	2.292	-5.198	-2.361	50.738
Нето девизна актива	6.408	-9.090	-1.789	119.821
Нето домашна актива	-4.116	3.892	-572	-69.084

*Вклучува готови пари во оптек (вклучително и готовината во благајна на банките), задолжителна резерва на денарските и девизните депозити и вишокот на
Извор: НБРМ.

Табела 16

МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ

	2011				2012				2013				
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	октомври	ноември
	период во однос на претходен период, во %												
M0	-3,4	2,4	-4,0	15,3	-9,0	7,0	1,4	5,7	-1,2	-3,4	-2,1	1,6	-4,4
M1	-5,8	7,3	-0,9	6,6	-3,2	3,1	3,3	4,4	0,4	-1,4	1,8	-0,1	-1,5
M4	0,9	2,0	2,4	4,1	1,0	0,3	0,8	2,2	1,6	-1,5	2,8	0,3	0,5
M4-денарски дел	0,1	2,7	2,5	8,5	3,0	1,3	2,3	2,7	1,9	0,3	2,7	0,3	0,2

	2011				2012				2013				
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	октомври	ноември
	годишни промени, во %												
M0	7,6	2,1	1,8	9,5	3,1	7,7	13,7	4,3	13,3	2,3	-1,2	2,4	-1,2
M1	7,5	10,4	6,9	6,9	9,8	5,5	9,9	7,6	11,6	6,7	5,2	4,2	5,2
M4	11,4	8,6	10,5	9,7	9,8	8,0	6,3	4,4	5,0	3,0	5,1	4,7	5,0
M4-денарски дел	14,5	10,3	12,5	14,4	17,7	16,1	15,8	9,6	8,4	7,3	7,7	7,1	7,7

Извор: НБРМ.

Табела 17

ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ КАЈ БАНКИ И ШТЕДИЛНИЦИ

	Состојба на 31.10.2013 година	Состојба на 30.11.2013 година	Месечна промена (ноември 2013/октомври 2013)	Годишна промена октомври 2013/октомври 2012)	Годишна промена ноември 2013/ноември 2012)	Придонес во месечниот пораст на вкупните депозити во ноември 2013 година	Придонес во годишниот пораст на вкупните депозити во ноември 2013 година
	во милиони денари		*во %*			*во %*	
Вкупни депозити	254.359	256.150	0,7	5,9	6,2	100%	100%
Денарски*	142.874	143.549	0,5	9,8	10,4	37,7	90,1
Девизни	111.485	112.601	1,0	1,3	1,3	62,3	9,9
Депозити на домаќинства	183.063	184.119	0,6	6,6	6,7	59,0	76,5
Денарски*	90.133	90.958	0,9	10,4	10,5	46,1	57,4
Девизни	92.930	93.162	0,2	3,2	3,2	12,9	19,1
Депозити на претпријатија од приватен сектор	54.877	55.563	1,3	3,3	3,7	38,3	13,2
Денарски*	38.487	38.206	-0,7	10,3	10,1	-15,7	23,3
Девизни	16.390	17.358	5,9	-10,0	-8,0	54,0	-10,1

* Денарските депозити се со вклучени депозитни пари.
Извор: НБРМ.

Табела 18

ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ КАЈ БАНКИ И ШТЕДИЛНИЦИ, ГОДИШНИ ПРОМЕНИ, ВО %

	2010				2011				2012				2013				
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	октомври	ноември
Вкупни депозити	11,4	15,2	14,5	13,7	12,4	9,2	10,5	9,2	9,5	7,6	5,7	4,9	4,6	3,9	6,4	5,9	6,2
Денарски	7,7	15,9	21,0	19,9	17,2	11,8	13,0	14,3	18,6	16,9	16,4	11,5	8,2	9,6	10,6	9,8	10,4
Девизни	14,8	14,6	9,0	8,2	8,1	6,8	8,2	4,3	0,8	-1,3	-4,6	-2,1	0,6	-2,6	1,5	1,3	1,3
Краткорочни	6,9	11,1	8,4	7,7	7,6	2,1	6,7	7,8	7,1	5,9	0,3	-2,3	-4,0	-5,8	-2,6	-2,9	-2,9
Долгорочни	47,7	53,2	50,5	43,3	39,1	39,1	35,6	22,5	20,5	19,7	24,2	25,1	28,6	27,7	29,0	28,8	29,0
Претпријатија од приватен сектор	-5,5	7,6	6,8	6,4	11,3	-1,7	4,7	6,1	6,2	0,8	-3,4	-2,0	-4,6	-4,5	4,1	3,3	3,7
Домаќинства	19,9	19,6	17,6	17,4	14,0	14,2	14,3	12,0	12,0	10,9	9,2	7,2	7,2	5,8	6,6	6,6	6,7

Извор: НБРМ.

Табела 19

ВКУПНИ КРЕДИТИ ДАДЕНИ ОД БАНКИ И ШТЕДИЛНИЦИ

	Состојба на 31.10.2013 година	Состојба на 30.11.2013 година	Месечна промена (ноември 2013/октомври 2013)	Годишна промена октомври 2013/октомври 2012)	Годишна промена ноември 2013/ноември 2012)	Придонес во месечниот пораст на вкупните кредити во ноември 2013 година	Придонес во годишниот пораст на вкупните кредити во ноември 2013 година
	во милиони денари		*во %*			*во %*	
Вкупни кредити на банките	226.305	228.575	1,0	4,2	4,9	100%	100%
Денарски*	173.108	175.238	1,2	6,1	6,6	93,8	101,4
Девизни**	53.196	53.336	0,3	-1,6	-0,3	6,2	-1,4
Домаќинства	94.132	95.045	1,0	8,6	9,3	40,2	75,8
Денарски	87.930	88.867	1,1	9,7	10,5	41,3	79,2
Девизни	6.203	6.178	-0,4	-5,8	-5,6	-1,1	-3,4
Претпријатија	131.195	132.549	1,0	1,1	1,8	59,7	21,8
Денарски	84.271	85.462	1,4	2,4	2,6	52,5	20,1
Девизни	46.924	47.087	0,3	-1,0	0,4	7,2	1,7

* Денарските кредити ги вклучуваат и кредитите со валутна клаузула.
** Девизните категории се вреднувани по тековниот девизен курс.
Извор: НБРМ.

Табела 20

ВКУПНИ КРЕДИТИ ДАДЕНИ ОД БАНКИ И ШТЕДИЛНИЦИ, ГОДИШНИ ПРОМЕНИ, ВО %

	2010				2011				2012				2013				
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	октомври	ноември
Вкупни кредити	2,5	5,8	7,7	7,1	8,0	8,6	8,1	8,5	8,0	7,5	6,6	5,4	4,3	3,7	3,7	4,2	4,9
Денарски	2,6	3,7	5,5	2,3	3,2	4,8	2,7	5,1	5,6	6,9	9,3	9,5	7,8	5,8	5,6	6,1	6,6
Девизни	2,4	13,1	15,8	24,0	24,6	20,9	25,9	18,5	15,2	9,2	-0,6	-5,1	-5,0	-2,4	-2,0	-1,6	-0,3
Краткорочни	-3,4	-0,2	1,7	-1,0	-1,7	-2,0	-2,5	0,2	-0,4	1,4	5,6	4,0	3,5	3,0	-1,6	-0,7	-0,2
Долгорочни	1,1	5,8	8,3	10,8	13,8	15,4	14,8	11,1	10,3	8,9	5,3	4,9	1,8	0,2	4,5	5,2	5,0
Претпријатија	4,0	7,9	10,2	8,4	9,0	9,7	8,6	8,6	8,2	7,6	6,3	4,5	2,5	1,0	0,6	1,1	1,8
Домаќинства	0,6	2,8	4,3	5,1	6,6	7,0	7,4	8,1	7,4	6,8	6,7	6,5	6,7	7,5	8,1	8,6	9,3

Извор: НБРМ.

Табела 21

НЕТО ДЕВИЗНА АКТИВА НА БАНКИТЕ

	Состојба XI.2013	Месечна промена XI.2013/X.2013	Годишна промена XI.2013/XI.2012
	во милиони денари		
Девизни средства	35.208	-338	-2.889
Девизни обврски	37.994	-15	367
Нето девизна актива	-2.786	-322	-3.255

Извор: НБРМ.

Табела 22

КАМАТНИ СТАПКИ

	декември 2013 година	месечна промена	годишна промена
	во %	*во процентни поени*	
Каматна стапка на аукциите на благајничките записи (28 дена)	3,25	0,00	-0,48
Меѓубанкарска каматна стапка на пазар на депозити (МКДОНИА)	1,86	0,06	-0,18
	ноември 2013 година	**месечна промена**	**годишна промена**
	во %	*во процентни поени*	
Пондерирани активни каматни стапки на банките (денарски и девизни)	7,5	-0,06	-0,42
Пондерирани пасивни каматни стапки на банките (денарски и девизни)	2,8	-0,03	-0,52

Забелешка: Вкупната пондерирана активна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на негативните салда по тековни сметки и каматните стапки на кредитните картички. Вкупната пондерирана пасивна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на тековните сметки.
Извор: НБРМ.

Табела 23

КАМАТНИ СТАПКИ НА МЕЃУБАНКАРСКИ ПАЗАР НА ДЕПОЗИТИ

Период	МКДОНИА	МБКС	СКИБОР прекуноќ	СКИБОР 1 недела	СКИБОР 1 месец	СКИБОР 3 месеци	СКИБОР 6 месеци	СКИБОР 9 месеци	СКИБОР 12 месеци
	во %								
I.2011	2,47	2,49	2,75	3,62	4,35	5,32			
II	2,17	2,24	2,63	3,54	4,29	5,27			
III	2,29	2,23	2,51	3,43	4,25	5,15			
IV	2,19	2,28	2,46	3,45	4,25	5,14			
V	2,12	2,12	2,38	3,39	4,24	5,09			
VI	2,09	2,10	2,29	3,27	4,17	5,08			
VII	2,19	2,19	2,23	3,17	4,17	5,03	5,55	6,05	6,60
VIII	2,21	2,22	2,19	3,17	4,15	5,00	5,47	6,00	6,49
IX	2,17	2,19	2,19	3,19	4,16	4,96	5,47	5,98	6,47
X	2,19	2,02	2,18	3,18	4,14	4,95	5,46	5,94	6,44
XI	1,99	1,99	2,18	3,17	4,12	4,91	5,43	5,91	6,37
XII	2,15	2,16	2,19	3,18	4,11	4,83	5,36	5,84	6,27
I.2012	2,12	2,11	2,18	3,18	4,14	4,81	5,34	5,82	6,25
II	2,14	2,14	2,19	3,18	4,14	4,78	5,28	5,79	6,24
III	2,10	2,11	2,19	3,18	4,16	4,76	5,29	5,78	6,26
IV	2,15	2,13	2,18	3,18	4,10	4,71	5,27	5,77	6,21
V	1,89	2,18	2,09	3,07	4,03	4,56	5,19	5,67	6,13
VI	2,18	2,37	2,03	3,01	4,00	4,46	5,04	5,54	6,02
VII	2,12	2,32	2,06	3,02	4,02	4,51	5,04	5,54	6,03
VIII	2,20	2,39	2,07	3,03	4,03	4,49	5,04	5,53	6,03
IX	2,11	2,17	2,03	3,01	3,97	4,47	5,03	5,52	6,01
X	2,17	2,31	2,03	3,00	3,96	4,46	5,02	5,52	6,00
XI	2,10	2,22	2,02	2,94	3,92	4,40	4,97	5,47	5,96
XII	2,04	2,12	2,01	2,93	3,90	4,36	4,96	5,46	5,94
I.2013	2,03	2,12	2,01	2,84	3,81	4,28	4,89	5,39	5,88
II	1,75	1,78	2,00	2,56	3,48	3,98	4,57	5,08	5,55
III	1,77	1,91	1,99	2,46	3,38	3,91	4,44	4,95	5,45
IV	1,81	2,04	1,95	2,44	3,34	3,82	4,32	4,86	5,36
V	1,90	2,01	1,93	2,39	3,18	3,66	4,18	4,74	5,22
VI	1,82	2,05	1,91	2,34	3,15	3,64	4,17	4,71	5,18
VII	1,85	2,01	1,88	2,31	3,08	3,60	4,10	4,63	5,10
VIII	1,80	2,14	1,82	2,25	2,98	3,51	4,01	4,51	5,00
IX	1,80	2,02	1,82	2,24	2,95	3,47	3,97	4,47	4,94
X	1,80	2,01	1,80	2,25	2,96	3,46	3,96	4,45	4,96
XI	1,80	1,88	1,80	2,31	2,97	3,48	3,98	4,47	4,97
XII	1,86	2,16	1,80	2,32	2,94	3,42	3,93	4,41	4,92

Извор: НБРМ.

Табела 24

КАМАТНИ СТАПКИ НА ВКУПНИ КРЕДИТИ И ДЕПОЗИТИ, ВО %

	Денарски		**Девизни**	
	Кредити	Депозити	Кредити	Депозити
III.2008	9,7	5,6	8,1	2,2
VI	9,7	5,8	8,1	2,3
IX	9,6	6,1	8,1	2,5
XII	9,8	6,5	7,2	3,0
III.2009	9,9	6,6	7,4	3,2
VI	10,1	6,8	7,7	3,3
IX	10,3	7,4	7,6	3,3
XII	10,3	7,5	7,6	3,4
III.2010	9,8	7,5	7,3	3,2
VI	9,6	7,0	7,3	3,1
IX	9,2	6,8	7,4	3,0
XII	9,0	6,7	7,4	3,0
III.2011	8,9	6,0	7,4	2,8
VI	8,8	5,9	7,4	2,8
IX	8,8	5,8	7,4	2,7
XII	8,8	5,6	7,3	2,5
III.2012	8,6	5,2	7,1	2,3
VI	8,5	5,1	7,0	2,3
IX	8,4	4,9	6,9	2,2
XII	8,3	4,8	6,8	2,1
III.2013	8,2	4,6	6,6	1,9
VI	8,1	4,5	6,5	1,9
VII	8,0	4,4	6,5	1,8
VIII	8,0	4,3	6,5	1,7
IX	8,0	4,2	6,5	1,7
X	7,9	4,2	6,5	1,7
XI	7,8	4,1	6,5	1,6

Забелешка: Вкупната пондерирана активна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на негативните салда по тековни сметки и каматните стапки на кредитните картички. Вкупната пондерирана пасивна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на тековните сметки.
Извор: НБРМ.

Табела 25

КАМАТНИ СТАПКИ НА НОВИ КРЕДИТИ И ДЕПОЗИТИ, ВО %

	Денарски		**Девизни**	
	Кредити	Депозити	Кредити	Депозити
III.2008	9,1	3,8	8,0	1,4
VI	9,3	4,2	8,1	1,2
IX	9,1	4,5	7,8	1,9
XII	9,1	4,4	6,6	1,5
III.2009	9,7	4,6	7,0	1,9
VI	10,8	4,5	7,8	1,5
IX	10,3	5,2	8,3	1,5
XII	10,1	5,2	7,5	1,6
III.2010	10,0	5,0	7,8	1,5
VI	9,7	4,3	7,8	1,1
IX	9,3	3,8	7,4	1,0
XII	8,6	4,2	7,3	1,3
III.2011	8,1	3,1	6,8	1,0
VI	8,2	3,2	7,4	0,8
IX	8,3	3,2	7,4	0,8
XII	8,2	3,9	6,9	0,9
III.2012	8,0	2,9	6,8	0,8
VI	7,8	2,9	7,3	0,7
IX	7,8	2,6	7,1	0,7
XII	7,7	3,0	6,2	0,7
III.2013	7,2	2,6	6,6	0,5
VI	6,9	2,6	6,3	0,6
VII	7,2	2,5	6,5	0,6
VIII	7,1	2,3	6,5	0,5
IX	7,2	2,4	6,4	0,6
X	7,1	2,4	6,4	0,5
XI	7,0	2,4	6,5	0,5

Забелешка: Вкупната пондерирана активна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на негативните салда по тековни сметки и каматните стапки на кредитните картички. Вкупната пондерирана пасивна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на тековните сметки.
Извор: НБРМ.

Табела 26

КАМАТНИ СТАПКИ ПО ГРУПИ НА БАНКИ

	големи банки	**средни банки**	**мали банки**	**големи банки**	**средни банки**	**мали банки**
	каматна стапка на денарски кредити, во %			каматна стапка на денарски депозити, во %		
III.2008	8,6	11,4	10,6	5,6	5,6	5,8
VI	8,7	11,2	10,2	5,8	5,9	6,0
IX	8,8	11,1	10,0	6,1	6,1	6,1
XII	9,0	11,2	10,3	6,6	6,5	5,9
III.2009	9,2	11,2	10,5	6,8	6,2	5,9
VI	9,7	11,0	10,9	7,1	6,4	5,2
IX	9,8	11,1	11,0	7,6	7,0	5,1
XII	9,9	11,1	10,9	7,7	7,2	5,3
III.2010	9,5	10,6	10,9	7,7	7,1	5,7
VI	9,3	10,2	10,9	7,2	6,5	5,6
IX	9,0	9,4	10,6	7,0	6,5	5,6
XII	8,9	9,3	10,6	6,9	6,2	5,7
III.2011	8,7	9,3	10,4	6,0	5,8	6,0
VI	8,6	9,9	10,2	5,8	6,2	5,8
IX	8,5	9,8	10,1	5,8	5,9	6,7
XII	8,6	9,1	9,9	5,7	5,0	6,9
III.2012	8,5	9,0	9,7	5,2	4,8	7,0
VI	8,3	8,8	9,6	5,0	4,8	6,6
IX	8,2	8,7	9,5	4,8	4,7	6,5
XII	8,1	9,0	9,7	4,6	4,9	6,5
III.2013	8,0	8,8	9,6	4,4	4,7	6,1
VI	7,9	8,6	9,5	4,3	4,5	5,9
VII	7,8	8,6	9,5	4,3	4,4	5,8
VIII	7,8	8,5	9,5	4,1	4,3	5,7
IX	7,7	8,4	9,5	4,1	4,3	5,7
X	7,7	8,4	9,5	4,1	4,3	5,6
XI	7,6	8,3	9,5	4,0	4,2	5,5

Забелешка: Вкупната пондерирана активна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на негативните салда по тековни сметки и каматните стапки на кредитните картички. Вкупната пондерирана пасивна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на тековните сметки.

Извор: НБРМ.

Табела 27

КАМАТНИ СТАПКИ ПО ГРУПИ НА БАНКИ

	големи банки	**средни банки**	**мали банки**	**големи банки**	**средни банки**	**мали банки**
	каматна стапка на девизни кредити, во %			каматна стапка на девизни депозити, во %		
III.2008	8,1	8,3	9,0	2,2	2,3	0,9
VI	8,1	8,3	9,0	2,2	2,5	0,9
IX	8,1	8,3	9,0	2,5	2,8	0,9
XII	6,8	8,3	9,0	3,0	3,0	1,5
III.2009	7,1	8,0	9,0	3,2	3,4	1,9
VI	7,2	8,9	9,0	3,3	3,6	1,8
IX	7,1	8,8	12,7	3,2	3,6	2,3
XII	7,0	9,0	5,9	3,2	3,9	2,8
III.2010	7,0	8,2	10,1	3,1	3,6	3,0
VI	6,9	8,3	8,2	3,1	3,1	2,9
IX	6,9	8,3	7,7	3,0	3,0	2,9
XII	6,9	8,3	7,6	3,0	3,0	2,9
III.2011	6,9	8,3	9,0	2,8	2,8	3,0
VI	6,8	8,4		2,7	3,0	3,0
IX	6,9	8,4		2,6	2,9	2,9
XII	6,8	8,2	7,7	2,5	2,6	3,0
III.2012	6,5	7,9	7,5	2,2	2,5	3,0
VI	6,4	7,8	7,4	2,1	2,5	2,9
IX	6,3	7,7	7,3	2,1	2,3	3,0
XII	6,2	7,7	7,3	2,0	2,4	3,1
III.2013	6,1	7,6	7,3	1,8	2,1	3,0
VI	6,0	7,4	7,2	1,8	2,2	2,8
VII	6,0	7,4	7,2	1,7	2,2	2,6
VIII	6,0	7,4	7,2	1,6	2,0	2,6
IX	6,0	7,3	7,1	1,6	1,9	2,5
X	6,0	7,3	7,2	1,6	1,9	2,6
XI	6,0	7,2	7,1	1,5	1,9	2,6

Забелешка: Вкупната пондерирана активна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на негативните салда по тековни сметки и каматните стапки на кредитните картички. Вкупната пондерирана пасивна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на тековните сметки.

Извор: НБРМ.

Табела 28

КАМАТНИ СТАПКИ ПО СЕКТОРИ

	Население		Претпријатија	
	Каматна стапка на денарски кредити, во %	Каматна стапка на денарски депозити, во %	Каматна стапка на денарски кредити, во %	Каматна стапка на денарски депозити, во %
III.2008	11,1	6,1	8,6	4,7
VI	10,9	6,2	8,7	5,2
IX	10,9	6,5	8,7	5,5
XII	11,0	7,0	8,8	5,8
III.2009	10,9	7,5	9,1	5,4
VI	11,1	8,2	9,5	5,0
IX	11,2	8,5	9,6	5,3
XII	11,1	8,7	9,7	5,2
III.2010	10,4	8,4	9,4	5,3
VI	10,4	8,0	9,1	4,6
IX	9,4	7,5	9,0	4,7
XII	9,4	7,3	8,8	4,5
III.2011	9,3	6,5	8,7	4,2
VI	9,2	6,2	8,6	4,5
IX	9,1	6,2	8,6	4,5
XII	9,1	6,0	8,5	4,3
III.2012	9,0	5,6	8,4	4,1
VI	8,9	5,2	8,2	4,3
IX	8,7	5,1	8,1	4,0
XII	8,6	5,0	8,1	4,1
III.2013	8,5	4,7	8,0	3,9
VI	8,3	4,6	7,8	3,9
VII	8,2	4,5	7,9	3,9
VIII	8,2	4,4	7,8	3,8
IX	8,1	4,4	7,8	3,7
X	8,1	4,3	7,7	3,7
XI	8,0	4,3	7,7	3,5

Забелешка: Вкупната пондерирана активна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на негативните салда по тековни сметки и каматните стапки на кредитните картички. Вкупната пондерирана пасивна каматна стапка не ги вклучува каматните стапки на тековните сметки.

Извор: НБРМ.

Табела 29

КАМАТНИ СТАПКИ НА ВКУПНИ КРЕДИТИ И ДЕПОЗИТИ, ВО %

	Каматни стапки на тековни сметки		Каматни стапки на кредитни картички
	Кредити	Депозити	Кредити
VI.09	12,3	0,8	15,9
IX	12,2	0,9	15,8
XII	12,7	0,9	15,7
III.10	12,7	0,8	15,6
VI	12,2	0,7	14,4
IX	11,5	0,6	12,5
XII	11,4	0,5	12,2
III.11	10,7	0,5	11,3
VI	10,7	0,4	11,6
IX	10,6	0,3	11,5
XII	10,5	0,3	11,3
III.12	10,4	0,4	11,5
VI	10,3	0,3	11,5
IX	10,2	0,3	10,8
XII	10,2	0,3	11,0
III.13	10,3	0,2	10,8
VI	10,1	0,2	11,0
VII	9,9	0,2	10,8
VIII	9,9	0,2	10,8
IX	9,9	0,2	10,8
X	9,8	0,2	10,7
XI	9,8	0,2	10,7

Извор: НБРМ.